

Bijlage bij Meibrief Vereenvoudiging Vergunningen

Hoofdstuk 1. Herbeoordeling vergunningen op basis van rijksregelingen

In dit hoofdstuk is per departement het resultaat van de toetsing beschreven. ¹

1.1 Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke ordening en Milieu (VROM)

Resultaat VROM	Was	Wordt	Reductie
Aantal vergunningstelsels	71	58	13 (18%)
- waarvan gerelateerd aan EU	37		
Aantal vergunningen	290.113	161.750	128.363 (44%)
Administratieve Lasten	1.122 mln. euro	716 mln. euro	406 mln. euro (36%)

Het departement heeft 71 vergunningstelsels getoetst. Hiervan zijn 37 stelsels opgelegd door Europese regelgeving (2 EG-verordeningen en 35 EG-richtlijnen).

Een belangrijke maatregel van VROM om te komen tot reductie administratieve lasten en vereenvoudiging van vergunningverlening is het invoeren van de Wet algemene bepalingen Omgevingsrecht (Wabo) en de daaraan gekoppelde omgevingsvergunning (ingangsdatum 1 januari 2008).

Het voornemen is om bij de omgevingsvergunning ca. 25 vergunningstelsels samen te voegen, waarvan 11 decentrale stelsels. Hierdoor wordt het mogelijk om voor alle onder de omgevingsvergunning vallende activiteiten in één keer één vergunning aan te vragen. Dat wil zeggen één vergunning via één procedure met één set indieningsvereisten en één toetsingskader. De procedure mondt uit in één besluit van het bevoegd gezag, met één procedure van rechtsbescherming (beroep in twee instanties). Het bevoegd gezag is tevens belast met de bestuursrechtelijke handhaving van de omgevingsvergunning.

Daarnaast wordt dit jaar en volgend jaar voor 60.000 bedrijven de vergunningplicht vervangen door algemene regels.

---

¹ Bij de weergegeven administratieve lasten in deze bijlage is geen onderscheid gemaakt tussen lasten voor burgers en voor bedrijven. De tijd die burgers besteden aan de aanvraag en de verdere afhandeling van vergunningen is dus uitgedrukt in euro's.

Door de op een groot aantal onderdelen door te voeren vereenvoudiging en stroomlijning dalen de administratieve lasten met circa 406 mln. euro (36%). Het aantal vergunningen per jaar daalt met 44% van 290.113 tot 161.750.

Bij 12 vergunningstelsels, waarvan twee bestaande stelsels, wordt de Lex Silencio positivo voorgesteld.

De geldigheidsduur van 8 vergunningen wordt verlengd en 14 vergunningstelsels gaan op in de nieuwe omgevingsvergunning. Tenslotte wordt bij 31 vergunningstelsels ICT ingezet om tot betere vergunningverlening te komen.

Het overgrote deel (ongeveer 97%) van de reductie van het aantal vergunningen en besparing van de administratieve lasten is gekoppeld aan maatregelen die onderdeel vormen van het in 2003 door VROM gestarte Meerjarenprogramma Modernisering VROM regelgeving. Belangrijke nieuwe maatregelen zijn langere geldigheid van beschikkingen grensoverschrijdend afvaltransport, deels vervangen door algemene regels van de vergunning ingeperkt gebruik genetisch gemodificeerd organisme (ggo) en het vervangen van de melding en vergunningen afvalinzameling door algemene regels met een melding.

Op grond van onderzoek van SIRA Consulting kan geconcludeerd worden dat de administratieve lastenverlichting door de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) ca. 33 mln. euro bedraagt. Als gevolg van ICT en de samenvoeging van indieningsvereisten wordt nog eens 20 mln. euro verwacht. In de exploitatiefase van de omgevingsvergunning kan nog een reductie van 50 mln. euro worden bereikt (rapport Syncera de Straat BV).

Modernisering algemene regels artikel 8.40 AMvB Wet Milieubeheer

Doelstelling van het project modernisering algemene regels is om de algemene regels op basis van artikel 8.40 Wet milieubeheer, de zogenaamde 8.40 AmvB's, samen te voegen tot een nieuwe AmvB. In 2007 zal nog maar een beperkt aantal bedrijven (40.000 van het oorspronkelijke aantal van 400.000 vergunningplichtige inrichtingen) nog een milieuvergunning nodig hebben. In ruim 80.000 gevallen zal ook geen melding meer nodig zijn. De definitieve AmvB moet in 2007 van kracht worden. Overigens is het de bedoeling dat uiteindelijk de vergunningplicht alleen nog geldt voor bedrijven waarvoor de Europese IPPC-richtlijn van toepassing is.

Invoering Besluit uniforme saneringen (BUS)

Op 14 februari 2006 is het Besluit uniforme saneringen (BUS) in werking getreden. Het doel van het besluit is het sneller en goedkoper kunnen uitvoeren van eenvoudige bodemsaneringen. Voor die saneringen zijn algemene regels opgesteld en is de saneringsprocedure vervangen door een eenvoudige melding. Verwacht wordt dat hierdoor sneller tot bodemsanering wordt overgegaan en dat een eenvoudige sanering nauwelijks een belemmering vormt bij gewenste maatschappelijke activiteiten. Het jaarlijks aantal vergunningen zal met 1.150 afnemen tot 1.700. De administratieve lasten zullen dalen van 9.315.000 tot 5.589.000 euro (40%)

Invoeren van de omgevingsvergunning

Daar waar een milieuvergunning noodzakelijk wordt geacht, is de inwerkingtreding van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (de Wabo) op 1 januari 2008 relevant.

De in die wet opgenomen Omgevingsvergunning voegt ca. 25 stelsels samen die nodig zijn als een burger of een bedrijf iets wil gaan slopen, (ver)bouwen of gaan gebruiken. Het wetsvoorstel integreert een groot aantal vergunning-, ontheffing- en andere stelsels tot één omgevingsvergunning.

Het gaat dan zowel om de vergunningstelsels in de rijksregelingen, zoals de milieuvergunning, de bouwvergunning en de monumentenvergunning als om de vergunningstelsels in provinciale- en gemeentelijke verordeningen.

Met de introductie van de omgevingsvergunning zal er nog maar één loket zijn, één vergunningsaanvraag, één bevoegd gezag, één procedure en één handhavend orgaan.

Ook is sprake van een verkorting van de procedure: voor de eenvoudiger gevallen is Lex Silencio positivo van toepassing. Daar waar milieuaspecten in het geding zijn, zal titel 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing zijn.

Daarnaast is de digitalisering van het vergunningenproces een belangrijke manier om procedures te bekorten en de aanvragen om toestemming te vereenvoudigen.

1.2 Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport

Resultaat VWS	Was	Wordt	Reductie
Aantal vergunningstelsels	86	71	15 (17%)
- waarvan gerelateerd aan EU	45		
Aantal vergunningen	39.080	28.667	10.413 (27%)
Administratieve Lasten	28.451.797	17.589.743	10.862.054 (38%)

Het ministerie van VWS heeft in totaal 86 vergunningstelsels doorgelicht. Dit aantal is twee minder dan het aantal dat de taskforce heeft geïnventariseerd (88). Inhoudelijk is de lijst wel aangepast. Er zijn negen stelsels toegevoegd, waarvan 1 nieuw stelsel, en tegelijk zijn er elf afgevoerd. Het bleek in zeven gevallen niet om een vergunning(stelsel) te gaan en in drie gevallen bleek het stelsel te horen bij het ministerie van LNV. Dit laatste betreft de Destructiewet, die is overgegaan naar LNV, en twee stelsels binnen de Vleeskeuringswet die zijn vervangen door een rechtstreeks geldende EU-verordening.

De vergunningstelsels zijn geheel gericht op bedrijven, instellingen en zorgprofessionals. Slechts één vergunning heeft (ook) betrekking op burgers, namelijk de Ontheffing schenken bij evenementen uit de Drank- en Horecawet (ontheffing art. 35).

VWS gaat 15 stelsels schrappen. Voor 12 hiervan is geen regeling meer nodig, drie worden omgezet naar algemene regels.

Het merendeel van de reductie van vergunningen en administratieve lasten volgt uit lopende trajecten zoals de nieuwe Geneesmiddelenwet, de Wet op de Ambulancezorg en de Drank- en Horecawet.

Een aantal stelsels (zoals de toelating tot uitvoering van de Ziekenfondswet en AWBZ en aanvraag uitoefening ziektekostenbedrijf uit de Wet Toegang Ziektekostenverzekering) is verdwenen bij de overgang naar de nieuwe Zorgverzekeringswet en de Wet Toelating Zorginstellingen (WTZi) op 1 januari 2006. Zodra instellingen zelf verantwoordelijk zijn voor hun kapitaallasten worden de vergunningen van het College bouw ook afgeschaft;

VWS gaat voor nog 7 andere stelsels de mogelijkheid onderzoeken tot reductie of vereenvoudiging. Voorbeelden daarvan zijn het stelsel binnen de Wet op het Bevolkingsonderzoek, de Noodwet geneeskundigen die tegen het licht wordt gehouden samen met een aantal andere wetten, en de bepalingen rond sterilisatiebedrijven binnen de Wet op de medische hulpmiddelen. In het implementatieplan (plan van aanpak) komt VWS hierop terug.

Het aantal vergunningen daalt met 10.413. Dit komt vooral voor rekening van de Drank- en Horecawet. In de nieuwe Drank- en Horecawet wordt de vergunning bij wijziging van leidinggevend omgezet in een melding. Tevens wordt een coördinatiebepaling in de wet opgenomen. De herziening van deze wet is primair ingegeven door de wens de lasten voor (horeca)ondernemers te verminderen.

Van de 45 stelsels die onder internationale verplichtingen vallen (niet alleen onder de EU, maar ook onder de VN en het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens) zijn er 33 hard. Desondanks streeft VWS voor 22 stelsels naar vereenvoudiging binnen het Nederlandse deel of door vereenvoudiging aan te kaarten in Brussel. Dit geldt met name voor stelsels binnen de Warenwet.

Voor 32 stelsels wordt een vereenvoudiging van de vergunningprocedure voorzien. Ook hier komt het merendeel voort uit lopende trajecten zoals de verdere stroomlijning en digitalisering van de registraties van artsen en verpleegkundigen in het kader van de Wet Beroepen in de Individuele Gezondheidszorg (BIG).

De meeste vereenvoudigingen gaan over het digitaliseren van het aanvraagproces (8). Binnen de Geneesmiddelenwet worden de vele vergunningstelsels samengevoegd tot drie hoofdvergunningen en tegelijk wordt de aanvraagprocedure vereenvoudigd. Dit geldt voor 6 stelsels. Bij de Wet op de Ambulancezorg wordt vergunningverlening verbeterd door centralisatie van het stelsel en de introductie van de veiligheidsregio.

Daarnaast wordt de vergunning voor ambulancediensten met ingang van de nieuwe Wet op de ambulancezorg verleend voor onbepaalde tijd.

Bij twee andere stelsels binnen de Warenwet wordt de mogelijkheid voor verlenging van de looptijd nog onderzocht.

Herziening van de Drank- en Horecawet

Op dit moment bereidt VWS een wetswijziging voor van de Drank- en Horecawet die nog in 2006 naar de Kamer zal worden gestuurd. Hierin wordt een aantal maatregelen voorgesteld die de lasten voor (horeca)ondernemers behoorlijk zal verminderen. De ondernemer hoeft straks niet meer bij elke wisseling van leidinggevenden een nieuwe vergunning aan te vragen maar kan volstaan met een melding, die in de meeste gemeenten digitaal kan worden gedaan. Dat betekent een afname van het aantal vergunningen van ca. 78% van gemiddeld 9.000 per jaar naar 2.000. Door invoering van een coördinatiebepaling wordt de burgemeester verplicht zorg te dragen voor een doelmatige en samenhangende besluitvorming over de aanvraag van een Drank- en Horecawetvergunning en de vereiste gemeentelijke horecavergunningen of ontheffingen. De burgemeester dient de ondernemer in één brief te laten weten welke vergunningen worden verleend. De werking van de coördinatiebepaling wordt na drie jaar geëvalueerd. Afhankelijk van de uitkomsten wordt bekeken of door kan worden gegaan richting een geïntegreerde horecavergunning. De coördinatiebepaling wordt ook ingevoerd voor samenhangende aanvraag en behandeling van een schenkontheffing bij evenementen (art. 35) en de gemeentelijke evenementenvergunning. De administratieve lasten dalen hierdoor met tenminste 1 mln. euro per jaar.

Vereenvoudiging van procedures

VWS werkt op meer fronten aan het stroomlijnen en vereenvoudigen van vergunningenprocedures. Zowel voor ambulancediensten als voor sportkantines (Drank- en Horecawet) is gekozen voor de overgang naar landelijk uniforme regelgeving. In de nieuwe Geneesmiddelenwet worden vele aparte vergunningstelsels teruggebracht tot drie basisvergunningen voor het maken en het verhandelen van geneesmiddelen. Voor allemaal geldt dat er klantvriendelijker, digitale aanvraagprocedures worden ontwikkeld. Dit zal niet alleen leiden tot werkelijke lastenvermindering maar vooral ook tot ervaren lastenverlichting.

Digitale registratie Centraal Informatiepunt Beroepen Gezondheidszorg (CIBG)

Jaarlijks melden zich tussen de 10.000 en 20.000 artsen, verpleegkundigen en andere (para)medische zorgverleners aan bij de registers van het Centraal Informatiepunt Beroepen Gezondheidszorg (CIBG). Wanneer over een aantal jaar de herhalingsregistratie wordt ingevoerd zal het aantal registratiehandelingen nog fors stijgen. Het CIBG neemt maatregelen om daar wat aan te doen. Door slimme (maar verantwoorde) koppeling van databanken (zoals van gemeenten, diploma's, werkgevers) en het gebruik van elektronische handtekeningen wordt de last voor de medische professionals de komende jaren beperkt.

1.3 Ministerie van Verkeer en Waterstaat

Resultaat VenW	Was	Wordt	Reductie
Aantal vergunningstelsels	360	270	90 (25%)
- waarvan gerelateerd aan EU	236	214	22 (9%)
Aantal vergunningen			
- incl. APK, kentekenbewijs en rijbewijs	12.077.000	11.774.000	303.000 (2,5%)
- excl. APK, kentekenbewijs en rijbewijs)	920.000	717.000	203.000 (22%)
Administratieve Lasten			
- incl. APK, kentekenbewijs en rijbewijs)	572 mln. euro	406 mln. euro	166 mln. euro (29%)
- excl. APK, kentekenbewijs en rijbewijs	188 mln. euro	139 mln. euro	49 mln. euro (26%)
Leges			9,5 mln. euro

Het ministerie van Verkeer en Waterstaat heeft in totaal 360 vergunningstelsels doorgelicht. Dit aantal ligt beduidend hoger dan de 234 stelsels die de Taskforce Vereenvoudiging Vergunningen heeft geïnventariseerd. Dat komt enerzijds omdat nu ook 30 vergunningstelsels specifiek voor burgers zijn opgenomen, anderzijds doordat bij de analyse andere vergunningstelsels in de regelgeving werden aangetroffen.

Het werkkerrein van VenW wordt sterk bepaald door internationale afspraken. Bij ongeveer tweederde van de vergunningstelsels wordt de vergunning voorgeschreven door de EU of vanuit andere internationale overeenkomsten. Daardoor kunnen stelsels niet zomaar helemaal worden afgeschaft. Ook de mogelijkheden van vereenvoudiging hangen sterk af van internationaal overleg. Van de 360 vergunningstelsels die VenW heeft geïdentificeerd komen er 90 te vervallen. Kijken we alleen naar de vergunningstelsels die nationaal bepaald zijn, dan blijkt dat er 68 van de 124 vervallen (55%)

Naast de vermindering van het aantal vergunningstelsels is het verminderen van het aantal vergunningen van belang. Opvallend in de cijfers is dat drie vergunningstelsels op het terrein van het wegenverkeersrecht voor het grootste aantal vergunningen zorgt. Kentekenbewijzen, APK-keuringen en rijbewijzen, samen ruim 11 miljoen per jaar, vormen ongeveer 90% van alle vergunningen van VenW en 80% van alle vergunningen op rijksniveau. Afgezien van deze drie grote vergunningstelsels daalt het aantal vergunningen met 203.000 (22%). De administratieve lasten dalen met 166 mln. euro (29%) en de leges met jaarlijks 9,5 mln. euro. De besluitvorming van het kabinet op 13 april 2006, onder andere over de APK, is nog niet in deze cijfers verwerkt. De Tweede Kamer wordt over de getalsmatige effecten van een mogelijk lagere frequentie van de vergunningafgifte in een later stadium geïnformeerd.

De belangrijkste vermindering van het aantal vergunningen vindt plaats op de volgende domeinen

- Wegvervoer: 111.000 vergunningen (arbeidsrelaties (72.000), ritmachtiging (25.000), inschrijving eigen vervoer (12.000));
- Wegenverkeersrecht: 55.000 vergunningen (typegoedkeuring (42.000), ontheffing exceptioneel transport (12.500));
- Zeevaart: 26.000 vergunningen (geneeskundige verklaring (25.000), monsterboekje (500));
- Binnenvaart: 3.300 vergunningen (dienstboekje 1.600, Rijnvaartverklaring 700, vergunningbewijs 450);
- Luchtvaart: 2.500 vergunningen (helikopter landingen 1.500).
- APK: versoepeling van de APK-plicht voor auto's ouder dan 30 jaar (100.000 vergunningen minder) en eventuele verdergaande vermindering, indien dit in overeenstemming is met het in 2006 te verwachten EU-onderzoek.

De reductie wordt grotendeels bereikt door inhoudelijke en procedurele samenloop van vergunningen, onder andere door vergunningstelsels te integreren. Het meest duidelijke voorbeeld daarvan is de bundeling van de acht bestaande vergunningstelsels op het gebied van water in één integrale waterwet. Daarnaast wordt reductie bereikt door digitalisering van vergunningverlening en het schrappen van maatregelen die verder gaan dan op basis van internationale regelgeving nodig is. Ook is in een aantal gevallen vereenvoudiging mogelijk door verlenging van de geldigheidsduur.

Aanpassing van de Wet Goederenvervoer over de weg

Het ministerie van VenW stuurt in 2006 het Wetsvoorstel wegvervoer goederen (Wwg) naar de Tweede Kamer, met als doel deze wet van kracht te laten worden in 2007.

Doelstelling van het wetsvoorstel is versobering van de regelgeving in vergelijking met de huidige Wet Goederenvervoer over de Weg (WGW), vooral door regels te schrappen die verder gaan dan internationaal gezien nodig is. Nederlandse vervoerders moeten immers onder dezelfde condities kunnen werken als hun Europese concurrenten. De versobering bestaat uit:

- Vrachtauto's met een maximaal toegestaan laadvermogen vanaf 500 kg moesten een vergunning aanvragen, nu hoeft dat pas vanaf 3500 kg totaalgewicht (scheelt enkele tientallen vergunningen).
- De eisen voor de financiële draagkracht worden verlaagd tot het Europese minimum van 9000 euro voor de eerste vrachtauto en 5000 euro voor iedere volgende vrachtauto.
- De eis van dienstbetrekking voor de chauffeurs, de inschrijvingsplicht van het eigen vervoer en de vergunning voor het binnenlands goederenvervoer over de weg worden geschrapt (85.000 vergunningen per jaar minder).
- Voorts is het aantal ritmachtigingen sinds 2002 met 25.000 afgenomen door EU-uitbreiding. Het aantal vergunningstelsels vermindert hierdoor van elf tot vijf. De stelsels die overblijven hebben op één na - namelijk de ritmachtigingen beroepsvervoer buiten de EU - een zeer beperkt aantal vergunningen. Het resultaat is een vermindering van de administratieve lasten met 3,5 mln. euro en een vermindering van leges voor het bedrijfsleven met ruim 1 mln. euro. Daarvan profiteren alle ondernemingen die vervoer als onderdeel van de eigen bedrijfsvoering hebben.

Vereenvoudiging van keuringsbewijs APK, kentekenbewijzen en rijbewijzen.

Jaarlijks worden voor keuringsbewijs APK, kentekenbewijs en rijbewijs meer dan 11 miljoen vergunningen afgegeven. Voorbeelden van verbeteringen bij deze vergunningstelsels zijn:

- De tenaamstelling van een voertuig (kentekenbewijs) gebeurt op het postkantoor. Sinds 2002 bestaat de mogelijkheid de tenaamstelling ook bij een autobedrijf (de 'TV-bedrijven') te laten plaatsvinden. Die mogelijkheid wordt uitgebreid.
- Het aantal online tenaamstellingen neemt jaarlijks met 100.000 toe. Verder wordt de verplichting om op het postkantoor een uittreksel uit het GBA te overleggen geschrapt bij legitimatie met een paspoort.
- Wie theorie- of praktijkexamen gaat doen voor het behalen van een rijbewijs moet nu eerst naar de gemeente om een GBA-uittreksel te halen. Vanaf 2007 hoeft dat niet meer, dan is het meebrengen van een identiteitsbewijs voldoende.
- De APK wordt vereenvoudigd door 29 punten te schrappen en de roetmeting aanzienlijk te vereenvoudigen. De verbetervoorstellen voor de APK leiden voor burgers en bedrijven tot een reductie van 66,6 mln. euro (26,7 mln. euro voor bedrijven en 39,9 mln. euro voor burgers. Dit zal naar verwachting leiden tot een daling van de keuringstarieven bij de garagebedrijven.
- Het aantal aanvragen APK per jaar zal vanaf 2008 met 100.000 dalen omdat de APK-plicht voor auto's gebouwd voor 1960 vervalt en auto's van 30 jaar en ouder nog slechts eens in de twee jaar gekeurd hoeven te worden. Verdere daling is mogelijk door de frequentie van de keuringen te verlagen. De wet wordt hierop alvast aangepast, maar definitieve wijziging wacht op nadere besluitvorming over het resultaat van Europees onderzoek.

Invoering integrale waterwet

Met de nieuwe Waterwet worden acht vergunningstelsels op het gebied van water (waaronder de Wet verontreiniging oppervlaktewateren, de Grondwaterwet etc.) gemoderniseerd en geïntegreerd in één nieuw vergunningstelsel. Het jaarlijks aantal vergunningen zal de komende jaren fors omlaag gaan (35%) en de administratieve lasten zullen met ca. 40 mln. euro afnemen (31%). De uitvoering vindt, samen met de omgevingsvergunning van VROM, zo veel mogelijk plaats via één digitaal loket. Dat wordt bij de invoering van de Waterwet en de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht opgezet in nauwe samenwerking met onder andere het bedrijfsleven.

Dat betekent bijvoorbeeld dat een ondernemer die een activiteit gaat uitvoeren waarvoor zowel een omgevingsvergunning als een watervergunning nodig is, maar één keer een aanvraag hoeft te doen bij het digitale loket. Achter de schermen wordt vervolgens de coördinatie goed geregeld.

1.4 Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

Resultaat SZW	Was	Wordt	Reductie
Aantal vergunningstelsels - waarvan gerelateerd aan EU	39 12	35	4 (13 %)
Aantal vergunningen	195.352	137.906	57.446 (29%)
Administratieve Lasten	55 mln. euro	35 mln. euro	20 mln. euro (36%)

Het departement heeft 39 vergunningstelsels op grond van negen wetten. Drie daarvan zijn burgervergunningen. Twaalf stelsels volgen direct uit Europese verplichtingen. SZW heeft in januari 2006 al twee stelsels geschrapt: aanvraag aansluitnummer UWV en de aanvraag voor een starterskrediet REA.

Verder is SZW voornemens een wetsvoorstel Arbeidstijdenwet aan de Tweede Kamer aan te bieden. Als dit wetsvoorstel wordt aangenomen vervallen er twee vergunningstelsels: vrijstellingsmogelijkheden kinderarbeid en vrijstelling arbeids- en rusttijdennormen. Bij het vervallen van het aansluitnummer UWV vervallen 57.355 vergunningaanvragen. Dit leidt tot een vermindering van de administratieve lasten van 3.2 mln. euro. Door het vervallen van het Besluit starters krediet vervallen jaarlijks 91 vergunningsaanvragen.

Door de inwerkingtreding van verbeteringen voor de ontslagvergunning, het vervallen van de aanvraag aansluitnummer UWV en het voornemen om twee vergunningen uit de Arbeidstijdenwet te schrappen, nemen de administratieve lasten af van 56 mln. euro tot 36 mln. euro, een afname van 20 mln. euro (36%). De vereenvoudiging van de Arbeidstijdenwet leidt ertoe dat er 221 vergunningen per jaar vervallen. In totaal zijn daarmee 4 van de 39 stelsels (13%) geschrapt.

Een aantal stelsels wordt nu nog onderzocht en geëvalueerd. Daaruit kunnen nog nieuwe voorstellen komen voor schrappen of vereenvoudigen. Zo is een onderzoek naar mogelijkheden om de kernenergiewet (13 stelsels) te vereenvoudigen eind mei 2006 afgerond. Daarnaast adviseert de SER in het advies over het sociaal-economische beleid onder andere over de ontslagvergunning. Na ontvangst worden opnieuw mogelijkheden bezien om het ontslagrecht te vereenvoudigen.

Indien de Kamer instemt met de toelating van Oost Europese werknemers, per 1 januari 2007 daalt het aantal vergunningen en de administratieve lasten nog verder.

Het departement heeft geen voorstellen ontwikkeld voor vereenvoudiging van de resterende vergunningen. Overwogen wordt de vergunningen Wet arbeid vreemdelingen van SZW en de Wet toelating vreemdelingen (Justitie) onder te brengen in één digitaal loket. In het najaar van 2006 wordt hierover besloten. Er is reeds een kennisloket voor Kennismigranten.

Minder vergunningen bij ontslag na langdurige arbeidsongeschiktheid

Wanneer werkgever en werknemer het eens zijn over beëindiging van het dienstverband vanwege langdurige arbeidsongeschiktheid van de werknemer, is geen CWI-vergunning nodig. Om dit meer onder de aandacht te brengen gaan CWI en UWV hierover meer voorlichting geven. Daardoor zal het aantal ontslagaanvragen wegens langdurige arbeidsongeschiktheid afnemen. De verbeterde voorlichting over de vergunningverlening bij langdurige arbeidsongeschiktheid leidt naar verwachting tot minder ontslagprocedures bij het CWI (een reductie van ca. 15.000 personen op basis van de gegevens over 2004). Dit leidt tot een additionele besparing op de uitvoeringskosten van het CWI van ca. 1 mln. euro en tot een additionele administratieve lastenreductie voor werkgevers van ca. 5 mln. euro per jaar. Ook voor het wijzigen van de contractsduur (bijvoorbeeld van 40 naar 20 uur) is geen CWI-vergunning nodig. Sinds 1 maart 2006 is dat zelfs niet meer mogelijk. Ook dat leidt tot een vermindering van het aantal aanvragen.

1.5 Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen (OCW)

Resultaat OCW	Was	Wordt	Reductie
Aantal vergunningstelsels - waarvan gerelateerd aan EU	6 1	6	geen
Aantal vergunningen	3.314	364	2.950 (89%)
Administratieve Lasten	10,8 mln. euro	0,2 mln. euro	10,6 mln. euro (98%)

Het departement heeft zes vergunningstelsels getoetst. Het grootste deel van de monumentenvergunning uit de Monumentenwet 1988 wordt geïntegreerd in de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo), waardoor een geschatte 2950 vergunningen per jaar minder afgegeven zullen worden binnen dit stelsel. Wat dan nog rest bij OCW als zelfstandige monumentenvergunning is de vergunning voor archeologische monumenten, waarvan er ongeveer 50 per jaar worden afgegeven.

Voor de overige vergunningen (waaronder het in EU-regels vastgestelde vergunningstelsel voor de export van cultuurgoederen naar buiten de EU) blijft het aantal vergunningen per jaar gelijk en vindt geen vermindering van administratieve lasten plaats.

1.6 Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

Resultaat LNV	Was	Wordt	Reductie
Aantal vergunningstelsels waarvan - gerelateerd aan EU regelgeving	269 144	213	56 (20%)
Aantal vergunningen	922.000	299.000	623.000 (67%)
Administratieve Lasten	931.000 euro	692.000 euro	239.000 euro (26%)

Om zeker te weten dat alle vergunningstelsels goed in beeld zijn, heeft het departement eerst een scan van de regelgeving uitgevoerd. De Taskforce Vergunningen had samen met het ministerie 149 stelsels opgespoord, maar nadere analyse wijst uit dat het om 269 stelsels gaat. Bijna alle stelsels zijn vooral van betekenis voor ondernemers. Zes stelsels zijn alleen gericht op individuele burgers. Het gaat dan vooral om de sportvisserij en de jacht.

Voor 144 van de 269 stelsels (55%) vloeit de vergunningplicht rechtstreeks voort uit Europese regelgeving. Deze zullen in EU-verband moeten worden aangepakt. Voor deze stelsels blijven de mogelijkheden tot verbetering van de vergunningstelsels beperkt tot de wijze waarop de verlening plaatsvindt. Voor 14 van de 269 stelsels geldt dat zij bedoeld zijn voor maatregelen bij bijzondere omstandigheden of calamiteiten, zoals de uitbraak van een besmettelijke dierziekte. Deze stelsels dienen onder zulke situaties onmiddellijk te kunnen worden benut en zijn dus onontbeerlijk.

Het ministerie heeft zich bij de toetsing op nut en noodzaak vooral gericht op de 111 resterende nationale stelsels. Daarbij was een groot aantal vertegenwoordigers van ondernemers uit de agro-sectoren betrokken.

Resultaat is dat ca. 50% van de 111 nationale stelsels wordt afgeschaft. Van die 56 worden er 30 zonder meer afgeschaft. De overige 26 stelsels worden omgezet in algemene regels. In vijf van die stelsels wordt een meldingsplicht gehanteerd.

Ongeveer de helft van deze voornemens is al uitgevoerd of in voorbereiding.

Voorlopig worden 55 van de 111 nationale stelsels gehandhaafd. Bij vier stelsels wordt de Lex Silencio ingevoerd:

- diergeneesmiddelen (kleine wijzigingen)
- diervoeders
- registratie zelfmengende veehouders
- veterinaire regelgeving (2x)

Hierdoor ontstaat meer zekerheid over de doorlooptijd.

Bij vier andere stelsels wordt de geldigheidsduur van de vergunning verlengd. Voor al deze stelsels én voor de internationaal verplichte stelsels wordt verder gewerkt aan:

- Verbeteringen in de informatievoorziening.
- Digitalisering van de aanvraagprocedure.
- Gedeeltelijke omzetting in algemene regels, al dan niet met meldingsplicht en verlenging van de geldigheidsduur. Omtrent de implementatie zal de Minister van LNV de Tweede Kamer afzonderlijk informeren.

Met betrekking tot de “habitattoetsen” geldt dat deze in het kader van Europese regelgeving verplicht blijven. De lasten worden verminderd doordat kan worden aangehaakt bij de omgevingsvergunning. De in EU-verband overeengekomen leefgebiedenbenadering maakt de

uitkomst van de vergunning- of ontheffingsprocedures wel meer voorspelbaar. Tenslotte geldt dat, een door partijen overeengekomen en door LNV goedgekeurde gedragscode, het mogelijk om een vrijstelling te krijgen van de verboden van de Flora- en Faunawet.

Dit alles heeft gunstige effecten op de vergunninglast en de wijze van vergunningverlening. De aantallen vergunningen dalen met vele honderdduizenden, al komt dat voor een groot deel door de afschaffing van de Sportvisakte (575.000) en de AID-toestemming voor aanlanding van vis (30.000). Een verantwoorde inschatting van het effect op de administratieve lasten is nu nog niet mogelijk.

Minder vergunningen bij het Meststelsel, handel of gebruik gewasbeschermingsmiddelen, de Sportvisakte en de kampeervergunning

- Door de invoering van het nieuwe Meststelsel vervielen per 1 januari 2006 netto elf vergunningstelsels.
- Aanzienlijke vereenvoudiging van de procedure voor verlenging van de vergunning voor de handel in of het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen leidt tot minder vergunningen en lastenreductie.
- De voorgenomen afschaffing van de Sportvisakte (het voorstel is ingediend bij de Tweede Kamer) maakt het 575.000 burgers gemakkelijker.
- Per 1 januari 2008 vervalt de Wet op de Openlucht recreatie met de daarin opgenomen kampeervergunning.

1.7. Ministerie van Justitie

Resultaat Justitie	Was	Wordt	Reductie
Aantal vergunningstelsels	34	28	6 (18%)
- waarvan gerelateerd aan EU	6		
Aantal vergunningen	72.261	9.194	63.067 (87%)
Administratieve Lasten	17 mln euro	9,7 mln euro	7,3 mln. euro (43%)

Het ministerie van Justitie heeft 34 vergunningstelsels doorgelicht. Daarvan zijn er 29 gericht op het bedrijfsleven, de overige zes moeten door burgers worden aangevraagd. Negen vergunningstelsel vloeien rechtstreeks voort uit internationale verplichtingen: drie uit Europese regelgeving, zes uit internationale verdragen. De vergunningen op grond van de Vreemdelingenwet zijn niet doorgelicht; deze worden separaat doorgelicht in het Project Reguliere Toelating. De Kamer wordt daarover afzonderlijk geïnformeerd. Daarnaast kijkt het ministerie nog naar mogelijkheden van digitalisering van aanvraag en verlening bij circa 15 vergunningen. Daardoor zouden de administratieve lasten nog verder kunnen dalen. Om dat te bereiken wordt een implementatieplan vastgesteld.

Het ministerie van Justitie is de afgelopen tijd een offensief gestart gericht op bevordering van de maatschappelijke veiligheid. Daardoor moeten de meeste vergunningstelsels behouden blijven. Toch kunnen in totaal zes vergunningsstelsels vervallen en leidt dat, gemeten naar het aantal vergunningen, tot een aanzienlijke reductie van bijna 87%. De administratieve lasten voor het bedrijfsleven dalen hierdoor met ca. 43%. Deze grote vermindering wordt vooral veroorzaakt door de afschaffing van de Verklaring van geen bezwaar voor rechtspersonen. Ook het verlengen van de geldigheidsduur van twee vergunningen en de mogelijke combinatie van twee andere vergunningstelsels leidt tot verbetering. In deze kabinetsperiode heeft op vrijwel alle gebieden al doorlichting of evaluatie plaatsgevonden. De doorlichting op basis van het project Vereenvoudiging Vergunningen heeft aanvullende mogelijkheden tot vereenvoudiging aan het licht gebracht.

Verklaring van geen bezwaar voor rechtspersonen

De Verklaring van geen bezwaar voor de oprichting van NV's en BV's, voor de wijziging van statuten en voor de omzetting van de rechtspersoon, is afgeschaft. Jaarlijks worden ongeveer 68.000 van deze verklaringen aangevraagd en afgegeven. Het systeem van de verklaring van geen bezwaar wordt vervangen door een systeem waarbij de gegevens over oprichting of wijziging van of binnen de rechtspersoon aan het ministerie van Justitie worden gemeld. Dit draagt bij aan de informatiebehoefte van Justitie, zodat in combinatie met andere informatiebronnen en gegevensbestanden de opsporings- en vervolgingsinstanties en toezichthouders kunnen worden ondersteund bij het tijdig signaleren van "risicorechtspersonen" en het opsporen en vervolgen van misbruik van rechtspersonen.

Wet op de kansspelen

Een aantal vergunningen op grond van de Wet op de kansspelen wordt vervangen door algemene regels. De regering voert een restrictief kansspelbeleid gericht op het reguleren en beheersen van kansspelen. Daarbij wordt bijzondere aandacht besteed aan het tegengaan van verslaving, illegaliteit en criminaliteit en het beschermen van de consument. Omdat 'winkelweekacties' nauwelijks verslavingsrisico opleveren, kunnen op dat gebied algemene regels in de plaats komen van een vergunning. Dat geldt ook voor:

- Puzzelacties en prijsvragen met prijzen tot een waarde van 4.500 euro.
- Behendigheidsautomaten in de laagdrempelige horeca.

Wet particuliere beveiligingsorganisaties en recherchebureaus

Handhaving van de meeste vergunningen op grond van de Wet particuliere beveiligingsorganisaties en recherchebureaus is nodig. Voorkomen moet worden dat deze organisaties onder invloed komen van criminaliteit of criminelen en daardoor hun functie niet meer kunnen vervullen. Daardoor zou grote maatschappelijke schade ontstaan. De branche heeft alleen bestaansrecht als de integriteit voldoende wordt gewaarborgd. Dat hoeft echter niet zover te gaan dat Justitie ook vooraf toestemming moet verlenen voor de werkinstructie die het bedrijf aan zijn medewerkers geeft. Dit is de verantwoordelijkheid van het bedrijf zelf.

1.8. Ministerie van Financiën

Resultaat Financiën	Was	Wordt	Reductie
Aantal vergunningstelsels	117	93	24 (20%)
- waarvan gerelateerd aan EU	41		
Aantal fiscale vergunningen	56.361	44.478	11.883 (21%)
Administratieve Lasten	20,4 mln. euro	17,1 mln. euro	3,3 mln. euro (16%)

Het ministerie heeft 117 vergunningstelsels doorgelicht. Het aantal burgervergunningen is 8. Van de vergunningstelsels zijn er 41 direct uit Europese verplichtingen. M.n. de vergunningstelsels die voortkomen uit de douanewetgeving worden geheel door Europese regelgeving bepaald.

Uit de doorlichting blijkt dat 24 vergunningstelsels kunnen worden opgeheven. Dat betekent een afname met 20%; 11 stelsels worden volledig afgeschaft en nog eens 11 kunnen worden omgezet in algemene regels. Twee stelsels kunnen worden samengevoegd met andere stelsels. De vermindering van administratieve lasten op fiscaal terrein is verwerkt in het beeld van de voorjaarsrapportage “de ondernemer centraal”. De voorgestelde wijzigingen in wetten en andere regelgeving kunnen nog in 2006 worden gerealiseerd.

Voor de stelsels die overblijven, heeft het ministerie nieuwe voorstellen ontwikkeld voor vereenvoudiging. Zo kunnen liefst 71 stelsels worden vereenvoudigd, waarbij er vooral mogelijkheden liggen voor de inzet van ICT.

Daarnaast worden met de invoering van de Wet op het financieel toezicht (ligt bij de Tweede Kamer) een aantal stelsels op het domein financiële markten de doorlooptijden gestroomlijnd. Invoering van de wet is voorzien op 1 januari 2007.

Financiën ziet géén mogelijkheden voor het onderbrengen van vergunningen in één loket of het toepassen van Lex Silencio. De Lex Silencio wordt op het financiële terrein niet gauw toegepast vanwege de mogelijke financiële en maatschappelijke schade van “ongelukken” op financiële markten.

Afschaffen op vergunning opslag rode diesel

Een belangrijke wijziging is het vervallen van de vergunning voor het hebben van een opslagtank voor rode dieselolie. De vergunning is ingevoerd om te voorkomen dat deze laagbelaste diesel als motorbrandstof voor het wegverkeer wordt gebruikt.

Vergunningen voor opslag t.b.v. eigen gebruik (b.v. voor landbouwvoertuigen) kunnen worden afgeschaft. De vergunning wordt omgezet in controle op feitelijk gebruik langs de weg. Het jaarlijks aantal vergunningen kan daarmee afnemen van 3.411 naar 22. De administratieve lasten dalen van 119.385 naar 577 euro.

Bunkervergunning voor schepen verdwijnt

Bedrijven kunnen vrijstelling krijgen voor de invoer van minerale oliën voor de aandrijving van schepen. Nu kan vrijstelling alleen worden verleend als diegene die minerale oliën betreft of invoert in het bezit is van een vergunning van de inspecteur. De vergunning kan vervallen omdat de bunkerverklaring en administratieve controles voldoende waarborgen bieden. Met deze vereenvoudiging daalt het aantal vergunningen van ca. 8000 naar nul. De administratieve lasten van 2,9 mln. euro vervallen in zijn geheel.

1.9. Ministerie van Economische Zaken

Resultaat EZ	Was	Wordt	Reductie
Aantal vergunningstelsels waarvan - gerelateerd aan EU regelgeving	110 35	80	30 (27%)
Aantal vergunningen	95.000	30.000	65.000 (69%)
Administratieve Lasten			10,6 mln.euro

Het departement heeft 110 vergunningstelsels doorgelicht. Van deze vergunningstelsels zijn er 35 sterk gerelateerd aan directe Europese regels of internationale verdragen.

EZ heeft het voornemen 30 vergunningstelsel af te schaffen. Een aantal wetsvoorstellen wordt nog dit jaar aan de Kamer voorgelegd.

Op vijf vergunningstelsels uit de Mijnbouwwet en twee uit de Mededingingswet is al Lex Silencio positivo van toepassing. Bij de frequentievergunningen zou Lex Silencio bij de vergunningen voor radiozendamateurs ingevoerd kunnen worden.

Het bedrijfsleven is bij de toetsing van de verschillende vergunningstelsels geconsulteerd.

Forse afname vergunningen bij de Mijnbouwwet

Jaarlijks worden tussen de 250 en 350 vergunningen verleend op grond van de Mijnbouwwet. Het voornemen is 14 vergunningstelsels te laten vervallen, onder andere door bundeling en het instellen van algemene regels (eventueel met meldingsplicht). Dat leidt tot een afname van 50% van het aantal vergunningen per jaar.

De Telecommunicatiewet

Op grond van de Telecomwet is bij de pleziervaart een vergunning voor de marifoon nodig. Voorgesteld wordt o.a. het frequentiegebruik voor radar en marifoon, vergunningvrij te maken:

- De vergunning voor de marifoon (categorie pleziervaart) wordt omgezet naar een registratie. Daardoor vervallen 40.000 vergunningen per jaar.
- De vergunning voor de radiozendamateurs (categorie binnenvaart en zeevaart) wordt omgezet naar algemene regels met meldingsplicht. Daardoor vervallen circa 13.000 vergunningen per jaar.

Alle voorstellen op telecommunicatiegebied samen zullen naar verwachting tot een halvering van administratieve lasten leiden (van ca. 8,6 naar 4,3 mln. euro). Het vervallen van de marifoonvergunningen leidt tot minder legesinkomsten. Uit die inkomsten wordt nu het toezicht betaald. De gevolgen van het wegvallen van de legesinkomsten voor het Agentschap Telecom zijn een aandachtspunt.

De Wet In- en uitvoer

Het aantal in- en uitvoervergunningen kan dalen van 145.000 per jaar tot ongeveer 50.000. Om de administratieve lasten verder te verlagen wordt sterker ingezet op digitale vergunningaanvraag en vergunningverlening door het CDIU (onderdeel Belastingdienst/Douane). De reductie aan administratieve lasten van de In- en Uitvoerwet wordt geschat op zeker 65%, zijnde 6,3 mln. euro.

Afschaffen vergunning voor bedrijfsvestiging

Voorgesteld wordt de Vestigingswet bedrijven 1954 geheel in te trekken. Hierdoor vervallen zeven vergunningstelsels voor onder meer de slager, de bakker, de poelier, de loodgieter en de aannemer. De bedoeling is dat het wetsvoorstel en de onderliggende regelgeving voor de zomer van 2006 wordt ingediend.

Het voorstel leidt tot een vermindering van 2363 jaarlijkse vergunningen, 424.000 euro aan leges en 38.500 euro aan administratieve lasten. Overigens geldt dat de leges voor aanvraag van bewijsstukken per bedrijfstak nu sterk verschilt.

1.10 Ministerie van Defensie

Het ministerie heeft vier vergunningstelsels doorgelicht. Het gaat bij alle vier om burgervergunningen. Geen van de vergunningstelsels vloeit direct voort uit Europese verplichtingen.

Het aantal vergunningen per jaar bedraagt 1.270. De administratieve lasten van de vergunningstelsels bedragen 164.000 euro. Hierin worden geen wijzigingen verwacht.

Uit de doorlichting blijkt dat geen van de vergunningstelsels kan worden geschrapt. Wel is vereenvoudiging mogelijk bij het vergunningstelsel Besluit luchtfotografie door toepassing van ICT.

Op dit moment ligt het wetsvoorstel Regelgeving burgerluchthavens en militaire luchthavens bij de Tweede Kamer. Het wetsvoorstel maakt het vergunningstelsel Ontheffingen luchtvaart inzichtelijker en bovendien wordt de verantwoordelijkheid van de vergunninghouder duidelijker bepaald.

1.11. Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK)

Het ministerie heeft in totaal 21 vergunningstelsels doorgelicht. Hiervan zijn 9 stelsels gericht op burgervergunningen. Geen van de vergunningstelsels vindt zijn oorsprong in internationale verplichtingen.

De vergunningen vloeien voort uit een beperkt aantal wetten of besluiten:²

- Wet op de lijkbezorging (15 stelsels)
- Besluit op de lijkbezorging (3 stelsels)
- Besluit draagbare blustoestellen 1997 (1 stelsel)
- Zondagswet (2 stelsels).

Voor twee stelsels binnen de Wet op de lijkbezorging zal nog worden gezien of deze kunnen worden omgezet in algemene regels met een meldingsplicht. Voor andere stelsels is het niet mogelijk om deze af te schaffen, omdat het nodig is activiteiten vooraf te toetsen en daaraan voorwaarden te stellen. Wél is het mogelijk om het aantal vergunningen te verminderen (zie onderstaand voorbeeld) en de vergunningprocedure te vereenvoudigen

Voorbeeld van vereenvoudiging die BZK voorstelt is het laten vervallen van de hoorplicht van een ambtenaar van het ministerie van VROM bij de vergunning voor een bestemming van een terrein om permanent as op te verstrooien. Een ander voorstel van BZK is het koppelen van de ontheffing in het kader van de Zondagswet aan gemeentelijke vergunningen, zoals de evenementenvergunning. Bundeling is primair een verantwoordelijkheid van de gemeenten.

---

² De Kieswet is niet meegenomen omdat het daarbij feitelijk niet om vergunningen gaat. Dat neemt niet weg dat in het kader van AL burgers de administratieve lasten van de Kieswet wel worden verminderd, bijvoorbeeld door stemmen in een willekeurig stemlokaal binnen de eigen gemeente mogelijk te maken.

Tenslotte kan door digitalisering het aanvraag- en afgifteproces van een vergunning een stuk eenvoudiger worden gemaakt. Prioriteit ligt bij de vergunningen die relatief hoge administratieve lasten veroorzaken, zoals de aanvraag verlof tot verbranding of begraving (142.000 vergunningen per jaar). Overigens is de omvang van de administratieve lasten bij hantering van de juiste uurtarieven voor burgervergunningen niet 10,8 mln. euro (zoals ten onrechte in het rapport van de Taskforce vermeld) maar 3,4 mln. euro.

Bij de komende wijziging van de Wet op de lijkbezorging zal worden nagegaan of de toestemming voor de ingebruikneming van een bijzondere begraafplaats en de vergunning tot ingebruikneming van een bewaarplaats buiten een crematorium of begraafplaats omgezet kunnen worden in algemene regels met een meldingsplicht dan wel of stilzwijgende toestemming (Lex Silencio) wenselijk en mogelijk is.

Ten aanzien van de Zondagswet zal worden gestreefd naar de inzet van stilzwijgende toestemming (Lex Silencio) bij de ontheffing van de zondagsrust na 13.00 uur en bij de ontheffing van het verbod op openbare gemakkelikheden vóór 13.00 uur op zondag en van het verbod van de gemeenteraad op bepaalde openbare gemakkelikheden na 13.00 uur.

Het initiatief voor verbetering van vergunningverlening ligt bij de vergunningverlener, vaak de gemeente of het Openbaar Ministerie. BZK zal in het kader van het project AL burgers met de vergunningverlenende instanties afspraken maken over de manier waarop deze acties kunnen worden opgepakt.

Minder vergunningen bij Wet op de lijkbezorging

Per 1 januari 2008 wordt de Wet op de lijkbezorging gewijzigd. Het aantal vergunningen dat op grond van deze wet moet worden aangevraagd daalt dan met ongeveer 10%:

- Zo zal minder vaak een ontheffing worden aangevraagd van de termijn voor begraving of verbranding als de Algemene Termijnenwet van toepassing wordt verklaard. Zon- en erkende feestdagen worden dan niet meer meegeteld bij de uiterste termijn van vijf dagen na de dag van overlijden.
- Daarnaast wordt in de wet de mogelijkheid opgenomen van tijdelijke balseming van een lijk voor een periode van maximaal 10 dagen. Dat zal leiden tot een vermindering van circa 50% van het aantal aanvragen voor een ontheffing van het verbod op balseming.
- Bij de wetswijziging wordt geregeld dat verlof tot verbranding van een opgegraven lijk alleen nog moet worden aangevraagd binnen de periode van één jaar na opgraving. Daardoor zal het aantal aanvragen voor verlof naar verwachting met 30% dalen.
- Door het gebruik van e-formulieren en het digitaliseren van de aanvraag van verlof tot begraving of verbranding (ca. 142.000 per jaar), alsmede het digitaliseren van de doodsoorzaakverklaring, waar VWS primair voor verantwoordelijk is, kunnen de administratieve lasten in de meest optimale situatie, dus als alle gemeenten meedoen, worden teruggebracht van ca. 3 mln. naar 1 mln. euro.

1.12 Ministerie van Buitenlandse Zaken

Het departement kent één vergunningstelsel, namelijk in de Sanctiewet. De Sanctiewet regelt dat Nederland kan verbieden dat bepaalde goederen naar een land geëxporteerd worden waartegen internationale sancties zijn uitgeroepen.

De vrijstellings- en ontheffingsmogelijkheid binnen deze wet wordt in de praktijk bijna nooit gebruikt. Het voornemen is deze af te schaffen en daartoe de Sanctiewet in september 2006 aan te passen. Een jaar later moet de wijziging operationeel zijn.

Hoofdstuk 2: Beoordeling van decentrale vergunningen

2.1 Inleiding

Veel vergunningen, ook die op basis van rijksregelingen, worden verleend door gemeenten, waterschappen en provincies. Decentrale, autonome, stelsels worden steevast genoemd door ondernemers als knelpunt in het zakendoen.

Aan alle gemeenten, provincies en waterschappen in Nederland is individueel en schriftelijk verzocht de autonome vergunningstelsels door te lichten (via brieven van de staatssecretaris van EZ in december 2005 en van de voorzitter van de Gemengde Stuurgroep in februari 2006). Ook zijn bijeenkomsten georganiseerd samen met IPO en Unie van Waterschappen (UvW). Voor gemeenten is een enquête ontwikkeld in samenwerking met onderzoeksbureau SGBO.

Daarnaast zijn de decentrale organisaties benaderd via bestaande regionale en intergemeentelijke verbanden. De projectorganisaties Vereenvoudiging Vergunningen, Strijdige regels en Bedrijvenloket trekken daarbij samen op. Zo is een Convenant met de G4, de G31 en Almere gesloten. Ook is er overleg gaande om een dergelijk convenant met de middelgrote gemeenten te sluiten. Onder andere met regionale verbanden in Twente, West-Brabant, Utrecht en Oost-Groningen is gesproken.

Verder heeft de VNG de Modelverordeningen doorgelicht, heeft de UvW de Modelkeur doorgelicht en heeft de projectdirectie met regiobijeenkomsten, individuele bezoeken en een kennismarkt decentrale overheden gestimuleerd en geholpen bij de doorlichting van hun stelsels.

2.2 Doorlichting gemeenten

2.2.1. Algemeen

Waarom doorlichting van vergunningstelsels bij gemeenten?

Gemeenten verlenen een significant deel van de vergunningen in Nederland. In totaal komen die vergunningen voort uit 58 stelsels, waarvan er 49 autonoom zijn. De totale administratieve lasten van gemeentelijke vergunningen bedragen 257 mln. euro. De autonome vergunningen veroorzaken daarbij ca. 52 mln. euro per jaar, de vergunningen in medebewind 205 mln. euro per jaar³.

---

³ SGBO hanteert het aantal van 49 autonome stelsels, zie rapport SGBO op www.veroevovodigingvergunningen.nl. De Taskforce komt op 47 autonome stelsels waar bedrijven mee te maken hebben. De administratieve lasten zijn gebaseerd op deze 47. Deze kosten zijn niet inbegrepen in de administratieve lasten van rijksvergunningen. (*Administratieve Lasten Gemeenten*, SIRA Consulting, augustus 2004 en *Vergunningen, een inventarisatie van de voor het bedrijfsleven relevante vergunningen*, Taskforce Vereenvoudiging Vergunningen, juni 2005, p.35-36).

Ergernissen en knelpunten

Ondernemers en burgers noemen vaak knelpunten en ergernissen die met gemeentelijke vergunningen (autonoom of in medebewind) te maken hebben. Uit contacten met (vertegenwoordigers van) het bedrijfsleven en uit de sectorprojecten blijkt dat met name de kwaliteit van de regelgeving (aantal en samenhang van vergunningen), de transparantie, de kwaliteit en de professionaliteit van de dienstverlening (loketfunctie, onzekerheid resultaat, doorlooptijd) te wensen over laten.

2.2.2 Toetsingsresultaten afzonderlijke gemeenten

De projectdirectie en onderzoeksbureau SGBO hebben alle Colleges van Burgemeester en Wethouders schriftelijk gevraagd de autonome vergunningstelsels door te lichten. Tussen 13 februari en 3 april 2006 hebben 88 gemeenten volledig aan de enquête meegedaan. Dat is een respons van ruim 19 % van alle 458 gemeenten in Nederland. 47 gemeenten hebben gerapporteerd een eerste begin gemaakt te hebben met de doorlichting.⁴ Oorzaken van deze bescheiden score zijn:

- Gemeenten zeggen de capaciteit te missen om in zo korte tijd een complete doorlichting te kunnen uitvoeren.
- Veel gemeenten geven aan te wachten op de Modelverordeningen van de VNG.
- Een aantal gemeenten heeft op eigen initiatief of naar aanleiding van andere trajecten (Andere Overheid, Deregulering, Administratieve Lasten) al (categorieën) regels, waaronder vergunningstelsels, op andere wijze doorgelicht. Die gemeenten hebben meestal niet via de enquête gerapporteerd. Hun initiatieven zijn echter het vermelden waard, ze hebben immers hetzelfde doel. In de kaders verderop in dit hoofdstuk wordt een paar van deze voorbeelden uitgelicht.

Analyse eerste resultaten

De 88 gemeenten, die over al hun autonome stelsels gerapporteerd hebben, hebben samen in totaal 3152 vergunningstelsels. Zij hebben daarvan ruim de helft volledig doorgelicht. Bij ruim 10% van hun vergunningstelsels hebben zij aangegeven dat dit de komende maanden nog gaat gebeuren, aan het toetsen van 40 % van de stelsels komen ze voorlopig niet toe, vanwege tijdsgebrek of omdat men wacht op de modelverordeningen van de VNG. Van de doorgelichte stelsels kan 26% verminderd of vereenvoudigd worden. De cijfers:

- 8,5% van deze stelsels kan worden afgeschaft.
- 12,7% kan worden vereenvoudigd.
- bij 4,4% kan het aanvraag- en verleningsproces verbeterd worden.
- 74,4% moet volgens deze gemeenten gehandhaafd blijven.

---

⁴ Vereenvoudiging gemeentelijke vergunningstelsels, onderzoeksbureau SGBO, april 2006, zie www.veroeenvoudigingvergunningen.nl.

Een aantal zaken valt op bij bestudering van de gegevens:

- Alle af te schaffen stelsels zitten bij 29 van de 88 gemeenten. Onder die stelsels is er niet één die in elke gemeente aanwezig is. De voorstellen voor afschaffen zijn verdeeld over 26 verschillende stelsels, maar komen lang niet overal voor: bijvoorbeeld 14 gemeenten willen de vergunning op alarminstallaties afschaffen, 10 de ontheffing voor straatartiesten en 8 willen de ontheffing plaatsen van objecten onder hoogspanningslijn. In totaal wordt 143 keer een voorstel tot afschaffing gedaan.
- 28 verschillende stelsels worden door diverse gemeenten aangedragen voor vereenvoudiging door het omzetten in algemene regels (al dan niet met meldingsplicht), het afschaffen voor bepaalde situaties of het samenvoegen met andere vergunningen. 27 gemeenten noemen de kapvergunning, 16 de vergunning voor feest, muziek en wedstrijd en 15 de evenementenvergunning. In totaal wordt 213 keer een voorstel tot vereenvoudiging gedaan.
- 17 stelsels komen in aanmerking voor verbetering (digitale aanvraag of verlening, verlenging geldigheidstermijn, toepassen Lex Silencio), waaronder de kapvergunning en de kennisgeving incidentele festiviteiten. Verbetervoorstellen worden in totaal maar voor 4,4 % van de getoetste vergunningstelsels van de 88 gemeenten gedaan.
- Er zijn 27 gemeenten die geen enkele mogelijkheid zien voor afschaffen of verminderen of verbeteren.

Gemeente Meerssen schaft ca. 50% van de vergunningstelsels af

De gemeente Meerssen wil ongeveer de helft van haar vergunningstelsels afschaffen. De APV van Meerssen zal flink worden uitgedund en vergunningen worden hooguit vervangen door een meldingssysteem of algemene regels. De gemeente is op dit moment in overleg met de regiopolitie en de buurgemeenten, omdat vooral voor de handhaving een bepaalde mate van uniformiteit in de regelgeving van belang is.

Een eerste conclusie op basis van de beperkte respons op de enquête is dat het beeld zeer divers is. Gemeenten die zich richten op afschaffen of verbeteren, zien daar direct ook veel mogelijkheden toe. Gemeenten die geen mogelijkheden zien, zien die dan ook nergens. Dit strookt met het beeld dat gemeenten op dit vlak onderling weinig kennis en ervaringen uitwisselen. Veel gemeenten laten individueel dezelfde soort onderzoeken, nulmetingen en doorlichtingen uitvoeren, zonder bij elkaar te rade te gaan over oplossingen en alternatieven voor vergunningstelsels.

Een aantal van de vergunningstelsels dat uit de enquête naar voren komt als te vereenvoudigen of te verbeteren, komt ook voor in de doorlichting van de VNG: de kapvergunning, de evenementenvergunning en de vergunning voor feest, muziek en wedstrijd. De eerste twee behoren met respectievelijk 8,6 mln. euro en 5,1 mln. euro tot de top tien van vergunningen met de hoogste administratieve lasten.

Het beeld bij gemeenten die niet hebben meegedaan aan de enquête, maar wel aan vermindering regeldruk doen

Verschillende gemeenten waren reeds op eigen initiatief bezig met het vereenvoudigen van hun regelgeving. Hun insteek en gevolgde aanpak is (deels) verschillend. Het beeld dat bij deze (grotere) gemeenten naar voren komt met betrekking tot vergunningstelsels is dat er vaak gekozen wordt voor:

- Behoud van het stelsel, maar vermindering van het aantal te verstrekken vergunningen door het instellen van algemene regels (vergunningplicht gaat pas in bij een bepaalde omvang of grens of een categorie wordt vrijgesteld), het deels instellen van een meldingsplicht of het verlengen van de vergunningsperiode.
- Verbetering van het proces door digitalisering van het aanvraag- en verleningproces.

Afschaffing van stelsels komt in mindere mate voor.

2.2.3 Toetsing Modelverordeningen door VNG⁵

De VNG is een belangrijke deelnemer voor het landelijke project Vereenvoudiging Vergunningen omdat veel kleinere gemeenten de capaciteit missen om zelf vergunningstelsels door te lichten en vaak de VNG-modelverordeningen als voorbeeld gebruiken voor hun regelgeving.

De VNG heeft zelf alle vergunningen uit de verschillende VNG-modelverordeningen getoetst aan het Toetsingskader Vergunningen.

De resultaten van deze toetsing zijn:

13 vergunningen van de 41 uit de modelverordeningen worden ongewijzigd gehandhaafd. Voor 28 stelsels (67%) doet VNG voorstellen voor vermindering, vereenvoudiging of afschaffing.

13 stelsels kunnen door bundeling als eigenstandig stelsel afgeschaft worden en 1 ontheffing kan geheel afgeschaft worden. Dit betekent een reductie van 30% van het aantal vergunningstelsels:

- de ontheffing uitrijverbod messtoffen op zaterdag, zondag en feestdagen kan afgeschaft worden;
- de optochtenvergunning, de vergunning voor feest, muziek en wedstrijd en de vergunning voor snuffelmarkten (partieel schrappen) kunnen opgenomen worden in de de modulair opgebouwde evenementenvergunning;
- de bouwvergunning, kapvergunning, sloopvergunning, monumentenvergunning, aanlegvergunning, handelsreclamevergunning, uitritvergunning, vergunning

---

⁵ Eindrapport VNG programma vereenvoudiging vergunningen (13 april 2006); zie www.vereevoudigingvergunningen.nl

alarminstallaties, vergunning brandveilig gebruik (voortkomend uit de bouwverordening) en de vergunning aanleggen, beschadigen of veranderen van wegen kunnen opgenomen worden in de omgevingsvergunning (Wabo).

Voor 18 vergunningstelsels, waaronder een deel van de te bundelen vergunningen, stelt VNG verminderingen of vereenvoudigingen voor. Dit heeft effect op 40% van de vergunningen die voortvloeien uit stelsels uit VNG-modelverordeningen:

- voor 7 stelsels doet de VNG voorstellen om de vergunningplicht bij bepaalde situaties of onder bepaalde grenzen vrij te stellen (evenementen-, monumenten-, sloop-, kapvergunningen, vergunning brandveilig gebruik, exploitatievergunning horecabedrijf en ontheffing voor geluidshinder)
- (deels) omzetten in algemene regels al dan niet met meldingsplicht kan in 4 gevallen (bouwvergunning, vergunning brandveilig gebruik, collectievergunning en ontheffing verbod aantasting groenvoorzieningen door voertuigen)
- Lex Silencio overweegt de VNG voor te stellen voor: sloopmelding asbest, huisvestingvergunning, een deel van de snuffelmarktvergunning, objectvergunning, vergunning handelsreclame en vergunning dienstverlening op of aan de weg

Belangrijke vergunningen uit de top-10 met de hoogste administratieve lasten per jaar zijn:

• Kapvergunning	8,6 mln. euro
• Gebruiksvergunning	7,4 mln. euro
• Evenementenvergunning	5,1 mln. euro
• Parkeervergunning	3,5 mln. euro
• Ontheffing geluidshinder	1,2 mln. euro

Voor de kapvergunning stelt de VNG voor een standaard bomenlijst op te nemen in de APV waarvoor dan een kapvergunning geldt. Alle overige bomen mogen vergunningvrij worden gekapt. In de praktijk werken een aantal gemeenten al met deze aanpak (zie voorbeelden in kaders). De kapvergunning loopt overigens ook mee in de omgevingsvergunning.

Er is vooralsnog geen sprake van volledige afschaffing van de gebruiksvergunning. Wel wordt toegewerkt naar een forse reductie van het aantal vergunningplichtige gevallen. Bij de landelijke uniformering van gebruiksvoorschriften wordt de gebruiksvergunning overgeheveld naar een AMvB. Zoveel mogelijk wordt de gebruiksveiligheid van bouwwerken straks geregeld op basis van rechtstreeks werkende voorschriften. Een vergunning is dan niet nodig en zal in die situaties niet langer worden vereist. Er zullen echter situaties overblijven waar rechtstreeks werkende voorschriften geen haalbare kaart zijn. Voor die situaties blijft de gebruiksvergunning nodig om de gebruiksveiligheid nader te regelen (maatwerk). Verwacht wordt dat een reductie van minimaal 80% van het huidige (fictieve) aantal mogelijk is.

De VNG wil daarnaast de gebruiksvergunningplicht sterk beperken voor bestaande gebouwen die voldoen aan hogere preventie-eisen dan in het Bouwbesluit 2003 als minimum is voorgeschreven.

Bij de evenementenvergunning wordt voorgesteld een aantal kleinere evenementen in algemene regels in de model-APV op te nemen.

Bij de parkeervergunning wordt voorgesteld de verordening aan te passen naar aanleiding van de invoering van de bestuurlijke boete. De dienstverlening kan verbeterd worden door de aanvraag veel burger- en bedrijfsvriendelijker te digitaliseren.

Voor de ontheffing verbod geluidhinder wordt in de APV een grenswaarde voorgesteld.

De VNG maakt voor de zomer van 2006 een actieplan en werkt dat samen met de direct betrokken departementen verder uit.

Veel minder kapvergunningen

Uit onderzoek blijkt dat de AL voor bedrijven voor de kapvergunning gemiddeld 86 euro per aanvraag is. Deze vergunning wordt, alleen al door bedrijven, 100.000 keer per jaar aangevraagd. (SIRA Consulting, Administratieve Lasten Gemeenten, augustus 2004).

Legesbedragen variëren van 0 tot 200 euro. Dat er zwaarwegende landschappelijke en (natuur)historische redenen zijn om bepaalde bomen te beschermen staat buiten kijf. Echter, er zijn legio mogelijkheden om bomen te beschermen zonder naar het zware instrument van de vergunning te grijpen.

Amstelveen eist momenteel nog voor iedere boom of heester met een stamdoorsnede groter dan 15 centimeter (gemeten op 1,30 meter hoogte) een kapvergunning. Ook ingrepen als het drastisch snoeien of toppen van een boom zijn vergunningplichtig. Het aanvraagtraject is niet digitaal: men dient een formulier in te vullen en op te sturen aan het Ingenieursbureau van de gemeente. De procedure kan enkele weken duren maar de gemeente vraagt geen leges: eerst ontvangt de aanvrager van de gemeente een ontvangstbevestiging, vervolgens wordt de aanvraag bekend gemaakt in het huis-aan-huisblad. Daarna kunnen belanghebbenden twee weken lang reageren. Een opzichter neemt de situatie in ogenschouw, waarna de aanvraag wordt getoetst aan de kapverordening. Op grond daarvan wordt de vergunning in 95% van de gevallen verleend.

Amstelveen maar ook **Boekel** hebben besloten het huidige vergunningensysteem te vervangen door een systeem waarbij het vrij staat om bomen te kappen, behalve als deze een bepaalde omvang hebben of op een Bomenlijst staan. De Bomenlijst bevat op grond van een aantal heldere criteria de waardevolle en monumentale bomen. De burger kan daar zelfs op eigen initiatief bomen voor voordragen. Boomdeskundigen en een Groenraad in Amstelveen (in Boekel een Werkgroep Bomen) hebben de bomenlijst samengesteld. In de raad zaten maatschappelijke groenorganisaties, zodat ook hun stem gehoord wordt. Alle bomen die niet op de lijst staan kunnen direct gekapt worden.

Amstelveen verwacht dat de nieuwe aanpak het aantal vergunningaanvragen verlaagt van 300 naar 5 per jaar. De interne kosten van de vergunningverlening waren ongeveer 40.000 euro en zullen dus ook aanzienlijk kunnen verminderen. In Boekel gaat het aantal aanvragen van 60 naar 5 per jaar. De tijd die vrijkomt kan de gemeente besteden aan beter toezicht.

Enschede beoogt het aantal kapvergunningen te verminderen. Particulieren met een tuin kleiner dan 400 m² hoeven geen vergunning meer aan te vragen; de vergunningplicht gaat pas in bij bomen met een omtrek van minimaal 1 meter.

Bij nieuwbouwprojecten de vergunning samen te voegen met de bouwvergunning.

Het vergunningproces is vergemakkelijkt met een digitaal loket. De aanvrager doorloopt een on-line vragenlijst waaruit vanzelf blijkt of een vergunning nodig is en hoe deze aangevraagd moet worden. Enschede berekent 60 euro leges voor de kapvergunning. In 2005 werden in Enschede 433 vergunningen aangevraagd waarvan 415 werden gehonoreerd. Met de genomen maatregelen verwacht de gemeente een reductie van 40%. De digitale aanvraagmogelijkheid (met de elektronische handtekening) wordt in toenemende mate benut door burgers en leidt tot een tijdswinst van 14 dagen per aanvraag, omdat er geen formulieren ter ondertekening heen en weer gestuurd hoeven te worden. De maximale doorlooptijd van 8 weken is in 90% van de gevallen teruggebracht tot 3 weken of korter.

Bouwen in Boekel

Twee jaar geleden heeft de gemeente Boekel de Welstandscommissie afgeschaft.

Gemeentewetgeving schrijft weliswaar voor dat er indien er een Welstandscommissie is er ook een welstandsnota met toetsingcriteria moet zijn, maar dat laat de mogelijkheid open om te kiezen voor géén welstandscommissie. De bouwvergunning bestaat nog immer uit drie opties: regulier, licht of gefaseerd. Kosten zijn in alle gevallen 8,65 euro per 450 euro begrote bouwkosten, met een minimum van 138,85.euro. De vergunningen worden wel veel sneller verleend nu er geen welstandstoetsing meer in het traject zit.

De ervaring van Boekel met deze stap is positief. Bouwplannen die worden ingediend bij het aanvragen van een bouwvergunning zijn onveranderd van goede kwaliteit.

Om de procedure nog verder te vereenvoudigen, kent Boekel sinds januari 2006 een vierde optie: de baliebouwvergunning. Architecten mogen een versnelde vergunning meenemen van de balie op voorwaarde dat de architect gecertificeerd is en de architect een verklaring ondertekent dat het bouwplan aan alle vereisten voldoet inzake het bestemmingsplan en bouwtechnische voorschriften voortkomend uit het gemeentelijke Bouwbesluit en de Bouwverordening. De aanvrager (particulier of de aannemer) moet verklaren dat hij/zij het bouwplan zoals voorgelegd uitvoert.

Indien een architect niet op de gecertificeerde lijst staat, kan hij/zij dat alsnog aanvragen of kiezen voor de reguliere bouwvergunning; de lijst sluit anderen dus niet uit van het bouwen in Boekel. De voordelen zijn tweeledig: de bouwvergunning wordt direct afgegeven; de aanvrager kan dus direct aan de slag de gemeente toets niet meer vooraf maar alleen achteraf (door toezicht op de bouwplaats). De hierdoor voor de gemeente gereduceerde toetsingskosten worden verdisconteerd in de leges. Deze zijn bij de baliebouwvergunning 60% lager.

Regionale samenwerking bij aanpak vergunningen

Een goed voorbeeld van een aanpak van vergunningen waarbij lokale overheden met het bedrijfsleven samenwerken zijn de initiatieven van de Kamer van Koophandel. Zo werkt de Kamer van Koophandel West-Brabant samen met gemeenten in deze kamerregio. Een vergelijkbare aanpak zien we bij de Kamer van Koophandel Veluwe en Twente en de Kamers van Koophandel van Drenthe en Groningen.

De voordelen van de intergemeentelijke aanpak zijn dat een uniforme regelgeving en dienstverlening gerealiseerd kunnen worden. Een veelgehoorde klacht van bedrijven is immers dat regels in iedere gemeente verschillend zijn. Bovendien kunnen de gemeenten van elkaar leren. Dat zit in de aanpak ingebakken. Verbetervoorstellen zijn gebaseerd op 'best practices', binnen, maar ook buiten de regio. Een gemeenschappelijke doorlichting is bovendien goedkoper.

De Kamer van Koophandel **West-Brabant** is medio 2005 gestart met de doorlichting van gemeentelijke regelgeving voor bedrijven. Dankzij de KvK is actieve betrokkenheid van het bedrijfsleven bij het inventariseren van de belangrijkste knelpunten in de regelgeving verzekerd. De onderzoeksresultaten voor de eerste zes gemeenten zijn in maart bekend gemaakt. Deze eerste resultaten geven aan wat maximaal veranderd zou kunnen worden:

- per gemeente zou de helft van de gemiddeld 36 vergunningstelsels kunnen worden afgeschaft, te weten zo goed als alle autonome vergunningen.
- Bij de resterende vergunningen in medebewind zouden de gemeenten de uitvoering sterk kunnen vereenvoudigen.

Oplossingen die in beeld komen zijn het omzetten van vergunningen in algemene regels, eventueel gekoppeld aan een meldingsplicht. Naast het volledig afschaffen of omzetten in algemene regels lenen sommige stelsels zich goed voor het afschaffen van vergunningen voor bepaalde situaties. De evenementvergunningen kan beperkt worden tot grote evenementen (vanaf een bepaald aantal toeschouwers). De kapvergunningen zou alleen verplicht kunnen zijn voor een bepaald soort bomen (of een bepaald gebied). Door het verder samenvoegen van regels zou het aantal vergunningaanvragen per jaar met de helft kunnen afnemen.

Met digitalisering is nog veel reductie te bereiken: nu is slechts voor één op de 36 doorgelichte vergunningen informatie volledig via internet beschikbaar. Andere aanbevelingen voor verbetering zijn het toepassen Lex Silencio, invoeren van accountmanagement en één-loket benadering en prikkels om overschrijding van termijnen tegen te gaan.

Indien alle gemeenten de mogelijkheden geheel zouden benutten, zou een reductie in administratieve lasten van maar liefst 44 % gerealiseerd kunnen worden. Momenteel wordt in de West-Brabantse gemeenten gekeken hoe deze aanbevelingen omgezet kunnen worden in daadwerkelijke vermindering. Het lokale bedrijfsleven is daarbij betrokken.

2.2.4 *Vervolgactie voor gemeenten*

Gezien de korte termijn waarop actie werd gevraagd, is de bescheiden score bij de enquête te zien als een eerste stap. Het is nu van belang dat steeds meer gemeenten aan de slag gaan om vergunningen aan de hand van het Toetsingskader Vergunningen door te lichten, te verbeteren of af te schaffen.

Om dat te bereiken worden de volgende acties in gang gezet:

- Gemeenten die nog niet hebben meegedaan of hadden aangegeven later te zullen doorlichten, zullen nogmaals benaderd worden.
- Het ministerie van EZ zal procesondersteuning gaan aanbieden aan gemeenten. Dit gebeurt bij voorkeur aan groepen van gemeenten; zo worden in één keer meer gemeenten bereikt en kunnen zij onderling ervaringen uitwisselen.
- Het uitwisselen van kennis en ervaringen zal vergemakkelijkt worden door het organiseren van kennismarkten. Zo kunnen de tot nu toe versnipperde initiatieven onder gemeenten en de ervaringen van het project Vereenvoudiging Vergunningen beter worden gedeeld.
- De voorstellen van VNG om de Modelverordeningen aan te passen, moeten gerealiseerd worden door middel van een plan van aanpak en het opzetten van werkgroepen met creatieve gemeenten die zelf oplossingen hebben gevonden om in vergunningstelsels te schrappen.
- Regionale bijeenkomsten worden belegd met overheden en ondernemers b.v. in samenwerking met VNO-NCW, MKB-NL en de Kamers van Koophandel.
- Uitwerken van het convenant dat EZ (Strijdige Regels, Vereenvoudiging Vergunningen en Bedrijvenloket) met de G31 + Almere afsloot en aangaan van nieuwe convenanten, onder andere met middelgrote gemeenten.
- Goede praktijkvoorbeelden communiceren via www.verereenvoudigingvergunningen.nl (en andere websites en publicaties). Op de site kan ook de landelijke voortgang in kaart gebracht worden.

2.3 *Doorlichting provincies*

Bij de provincies is de toetsing van de autonome vergunningen onderdeel van een veel bredere actie om administratieve lasten te verminderen en te dereguleren.⁶ Bij alle provincies is gemeten welke regelgeving en subsidiebepalingen voorkomen op de volgende zes terreinen: Economie, bestuur en samenleving, Milieu en omgeving, Ruimtelijke ordening en landschap, Verkeer, vervoer en infrastructuur, Onderwijs, cultuur en welzijn en Bezwaar, klachten en inspraak. Uit de eerste toetsing blijkt dat verreweg het grootste deel van de administratieve lastendruk van provincies wordt veroorzaakt door de subsidieverordeningen en de regelgeving in medebewind,

---

⁶ Voortgangsrapportage deregulering provincies, IPO (april 2006); zie www.verereenvoudigingvergunningen.nl

b.v. de milieuregelgeving van het rijk. De voorziene invoering van de Wabo zal de regeldruk bij de provincies dan ook aanmerkelijk doen verminderen.

Voorbeelden van autonome vergunningen zijn: de wadloopvergunning, de ligplaatsvergunning en de ontheffing gebruik woonschepen. De eigen provinciale doorlichting levert onder andere de volgende voorlopige resultaten op:

- Overijssel: het totaal aantal regelingen, waaronder regeling die betrekking hebben op vergunningen, wordt teruggebracht van 170 naar 45 en op termijn naar 25. Daarbij is voor veel autonome vergunningen een meldingsplicht achteraf ingevoerd.
- Limburg: eind 2006 zijn de administratieve lasten met 20% verminderd en is 65% van de producten digitaal beschikbaar.
- Zuid-Holland: door intrekking of samenvoeging vermindert het aantal provinciale milieuregelingen van 50 naar 40. Nog eens 15 regelingen worden gewijzigd/vereenvoudigd als gevolg van de Wabo.
- Friesland: van de 123 betrokken verordeningen zijn er 3 van rechtswege vervallen, worden er 13 ingetrokken en kunnen er 42 worden samengevoegd of ondergebracht in 12 nieuwe verordeningen.

Noord-Holland: snellere afhandeling

Sinds de invoering van de procedureversnelling (gericht op eenvoudiger toepassing van art. 19) heeft de provincie Noord-Holland de Wro-procedures voor 9 plannen met 2208 woningen versneld afgehandeld. Daarnaast is er voor 2238 woningen goedkeuring verleend via de snelle verklaring van geen bezwaar.

De Vliegende Brigade in Groningen

De Vliegende Brigade bestaat uit gespecialiseerde ambtenaren op het gebied van bestemmingsplannen en/of ruimtelijke ordening. De Vliegende Brigade ondersteunt gemeenten op verzoek bij het maken van hun bestemmingsplan.

Regiomanagers: één aanspreekpunt

Een goed voorbeeld van vereenvoudiging is de aanstelling van gebiedsgericht werkende regiomanagers in de provincie Groningen. Aanvragen hoeven niet meer per sector ingediend te worden. Gemeenten kunnen terecht bij één punt van waaruit alle informatie intern wordt verzameld.

Flevoland voegt regels samen

De nieuwe Verordening op de Fysieke Leefomgeving in de provincie Flevoland is een mooi voorbeeld van vereenvoudiging van regelgeving. In deze verordening worden zes afzonderlijke verordeningen en gebruiksregels geïntegreerd: de verordening waterhuishouding, grondwaterverordening, verordening waterkering, ontgrondingenverordening, landschapsverordening, provinciale milieuverordening en de gebruiksregels voor wegen en vaarwegen.

Zuid-Holland en Drenthe: dwangsom bij overschrijding

Om termijnoverschrijdingen te bewaken en te voorkomen voeren de provincies Zuid-Holland en Drenthe een dwangsom in. In de provincie Zuid-Holland is de verordening al vastgesteld met invoeringsdatum 1 mei 2006. In Drenthe wil men per 1 juli 2006 een verordening invoeren met als doel na overschrijding van de 8-weken-termijn een dwangsom te kunnen opleggen van 20 euro per dag tot maximaal 1000 euro.

2.4. Doorlichting Waterschappen

De toetsing van vergunningstelsels leidt tot vermindering van het aantal af te geven vergunningen van 26 %. Dit percentage is gebaseerd op tweederde van de ingevulde rapportages die voldoende betrouwbare gegevens bevatten. Van de 27 waterschappen hebben er 24 gerapporteerd. Op grond van alle 24 ingevulde rapportages zou het aantal vergunningen verminderen van ongeveer 10.000 naar ongeveer 7.200 vergunningen (ca. 28%).

In de doorlichting⁷ zijn zes categorieën van autonome keurvergunningen betrokken, zoals die worden onderscheiden op basis van Artikel 15 van de Modelkeur van de Unie van Waterschappen. Het gaat om vergunningen voor:

- Werkzaamheden (vergunning of ontheffing voor aanleg-, bagger-, boor-, bouw-, graaf- onderhoudswerkzaamheden)
- Werken of opgaande houtbeplantingen (vergunning of ontheffing voor het plaatsen van bouwwerken en beplantingen)
- Stoffen, voorwerpen, huisdieren (vergunning of ontheffing voor het brengen, opslaan van voorwerpen of stoffen of het houden van huisdieren,)
- Activiteiten (vergunningen voor evenementen)
- (vergunning of ontheffing voor het) rijden of vee drijven buiten verharde wegen
- Bemesting toepassen (ontheffing voor het bemesten van waterkeringen, dijken en beschermingszones)

Ook de lozings- en onttrekkingsvergunning, die waterschappen op grond van de Wet op de waterhuishouding in medebewind verlenen, is in de doorlichting meegenomen, omdat waterschappen eigen invulling geven aan de grenzen die gelden voor vergunningverlening.

---

⁷ Vereenvoudiging Vergunningen Waterschappen, Unie van Waterschappen (februari 2006); zie www.vereevoudigingvergunningen.nl

Categorie	Aantal vergunningen was	Wordt	Reductie
Werkzaamheden	1.943	1.267	35%
Werken of opgaande houtbeplantingen	1.908	1.335	30%
Stoffen, voorwerpen, huisdieren	60	50	17%
Activiteiten	224	183	18%
Rijden / vee drijven buiten verharde wegen	115	85	26%
Bemesting toepassen	40	0	100%
Onttrekkings- en lozingsvergunning	280	145	48%

De meer gedetailleerde cijfers hierboven zijn gebaseerd op de informatie van éénderde van de waterschappen. Anderen waterschappen hebben alleen totalen voor alle getoetste vergunningstelsels doorgegeven of geen cijfers. In totaal zijn ongeveer 100 stelsels doorgelicht (vallend binnen de zes categorieën hiervoor genoemd). 22 waterschappen kunnen vergunningstelsels vereenvoudigen door het in plaats daarvan stellen van algemene regels (al dan niet met meldingsplicht), het samenvoegen van stelsels of het afschaffen van de vergunningplicht voor bepaalde situaties. Een tiental waterschappen komt tot vermindering door andere maatregelen, maar welke is in de rapportages niet aangegeven.

Afschaffen of verminderen

Bij afschaffen van stelsels is het beeld divers.

- Alleen het stelsel voor bemesting wordt door vijf waterschappen voor afschaffing en door twee voor vermindering aangedragen.
- Ook in de onttrekkings- en lozingsvergunning, die de waterschappen in medebewind afgeven op grond van de Wet op de waterhuishouding, valt te schrappen. Vaak kan de vergunningplicht ingaan vanaf een bepaalde hoeveelheid te lozen of onttrekken water, of alleen opgaan voor bepaalde soorten wateren (bijvoorbeeld het vrijstellen van vergunningplicht bij zogenaamde B- en C-wateren). In veel gevallen volstaat een meldingsplicht. Tot eenzelfde conclusie komt het ministerie van Verkeer en Waterstaat.
- Bij de categorie Werkzaamheden wordt vier keer afschaffen voorgesteld en tien keer verminderen vergunningen door het stellen van algemene regels.
- Vier waterschappen wensen vergunningen in de categorie Activiteiten (deze vergunning lijkt op de gemeentelijke evenementenvergunning) af te schaffen en te vervangen door algemene regels, vier achten verminderen door het afschaffen voor bepaalde situaties mogelijk. Maar evenzoveel waterschappen kiezen voor helemaal behouden van de vergunningplicht.

Bij de vergunningen voor het brengen, opslaan of houden van huisdieren, voorwerpen of stoffen zijn de waterschappen behoudender. Vijf waterschappen komen op behouden maar verminderen door algemene regels, drie willen het stelsel geheel behouden.

De meeste waterschappen wensen vergunningen voor Werkzaamheden (aanleg-, bagger, boor-, bouw-, graaf- onderhoudswerkzaamheden en beplanten) en Werken en Beplantingen (plaatsen van beplantingen en werken) deels of in het geheel te behouden. Toch levert de doorlichting hier de grootste vermindering aan vergunningen op. Dit komt omdat een aantal waterschappen bij deze veel voorkomende vergunningen wél mogelijkheid tot verminderen zien. Bij laatstgenoemde wordt acht keer vermindering door algemene regels en/of meldingsplicht genoemd.

Verminderen kan bij de eerstgenoemde categorie in tien gevallen door het stellen van algemene regels voor kleinere werkzaamheden, en/of het instellen van een meldingsplicht of het afschaffen voor bepaalde situaties. Bij kleinere werkzaamheden gaat het om het maken van bruggen, dammen, overkluizingen en steigers. Ook technische vooruitgang biedt uitkomst. Nu het aanleggen van leidingen door gestuurde boring mogelijk is, kan in algemene regels gevat worden dat voor de aanleg van bepaalde leidingen gestuurde boringen (op een bepaalde diepte en bij bepaalde dijken, etc) mogelijk is zonder vergunning.

Bij de bijeenkomsten met de waterschappen opperden verschillende waterschappen het gebruik van een concernvergunning voor activiteiten van één aanvrager die veel voorkomen en min of meer homogeen van aard zijn. De Unie van Waterschappen heeft daartoe reeds twee model-concernvergunningen opgesteld, voor KPN en voor de NS.

De nieuwe modelkeur die de Unie van Waterschappen in juni 2005 heeft vastgesteld is de waterschappen eveneens behulpzaam bij de samenvoeging van vergunningstelsels en de reductie van het aantal af te geven vergunningen. De nieuwe modelkeur is opgesteld naar aanleiding van de nulmeting administratieve lasten keurvergunningverlening die eind 2003 is uitgevoerd. In de nieuwe modelkeur zijn de aanbevelingen die bij die meting zijn gedaan verwerkt. In het model zijn de circa honderd vigerende vergunningstelsels samengevoegd tot zes vergunningstelsels. Voorts is het op grond van het model mogelijk de vergunningplicht te vervangen door algemene regels (al dan niet met een meldplicht) of de vergunningplicht voor bepaalde handelingen op te heffen. Bij de bijeenkomst met de waterschappen is door meerdere waterschappen gemeld dat zij bezig of voornemens zijn de eigen keur te herzien naar het model van de Unie.

Procesverbetering, digitalisering

Het verlengen van de geldigheidstermijn blijkt geen verbeteroptie te zijn: waterschappen geven vergunningen doorgaans af voor onbeperkte termijn.

Bij circa de helft van de stelsels is digitale aanvraag en verlening een mogelijkheid om het proces te vereenvoudigen. Bij rondvraag bleken een paar waterschappen hier al daadwerkelijk mee bezig te zijn (in samenwerking met het Waterschapshuis en ICTU)

Administratieve lasten

Er is geen totaalbeeld. Enkele indicaties per categorie:

- Werkzaamheden: reducties ligt tussen 0 en 215.000 euro per jaar.
- Werken of opgaande houtbeplantingen. De waterschappen die reducties melden, komen met een paar honderd tot 1000 euro reductie per jaar. Eén waterschap komt tot 16.000 euro.
- Stoffen, voorwerpen, huisdieren. Reductie met 1000 euro mogelijk.
- Activiteiten. De administratieve lasten liggen tussen de paar honderd en 7000 euro per jaar. Slechts één waterschap heeft een reductiebedrag, van 1650 euro.
- Rijden / vee drijven buiten verharde wegen. De lasten per waterschap per jaar variëren van 0 tot 1000 euro. Reductie tot nul mogelijk door afschaffing van de ontheffing.
- Bemesting toepassen: een waterschap dat afschaffing voorstelt, meldt een reductie van 550 euro per jaar naar 0.
- Medebewind: onttrekkings- en lozingsvergunning. De lasten variëren per waterschap van 60.000 tot 80.000 euro per jaar. De reductie is, voor zover voorgesteld, nihil.

Dat zowel de conclusies voor het al dan niet afschaffen, verminderen of vereenvoudigen van stelsels en de daaraan verbonden mogelijkheden voor het reduceren van de administratieve lasten zo divers zijn, heeft ook met geografie te maken. Het landschap en de soorten wateren die binnen een waterschap vallen, hebben direct invloed op de soorten vergunningen die beheerd en afgegeven worden.

Aanpak Herziening van Rijnlands keur

De herziene keur van het Hoogheemraadschap van Rijnland zal medio 2006 worden herzien. De nieuwe keur voorziet naast een vergunningstelsel in algemene regels en vrijstelling en van de vergunningplicht.

Algemene regels gaan gelden voor:

- Het aanbrengen van oeververdedigingen;
- De aanleg van dammen, duikers en andere overkluizingen volgens vastgestelde constructie en afmetingen;
- De bouw van bruggen over bepaalde wateren;
- De aanleg van natuurvriendelijke oevers;
- Het trekken van paalfunderingen volgens een vastgestelde methodiek;
- Het aanbrengen van afrasteringen bij beweiding op waterkeringen.

Raam- of concernvergunningen zullen worden verleend voor:

- Horizontaal gestuurde boringen in en onder waterkeringen
- Huisaansluitingen voor kabels en leidingen in en onder waterkeringen
- Het leggen van kabels en leidingen parallel aan waterkeringen.

Rijnland verwacht met deze maatregelen het aantal te verlenen vergunningen met 30% te kunnen terugbrengen. De reductie in administratieve lasten is 20.000 euro.

Hoofdstuk 3: Resultaat Sectorprojecten

De keuze voor de sectoren is na overleg met koepels van ondernemersorganisaties bepaald. De vijf deelprojecten richten zich op de sectoren horeca, bouw, een bedrijf in landelijk gebied, grote chemie en kleine industrie.

In deze projecten, met zware vertegenwoordiging vanuit het bedrijfsleven, is gekeken naar de vergunninglast per sector. Daardoor is concreet in beeld gebracht:

- de last die bepaalde soorten bedrijven hebben van vergunningen.
- de verbeteringen door vermindering van het aantal vergunningen.
- aanbevelingen voor verdergaande verbetering van vergunningverlening

De rapportages met de resultaten van de sectorprojecten zijn te vinden op de website www.veroeenvoudigingvergunningen.nl.

3.1. Horeca⁸

Actuele situatie

Een belangrijk deel van de administratieve lasten in de horeca wordt veroorzaakt door vergunningen (totaal ca. 40 mln. euro per jaar). De omvang van de lasten en de ergernis wordt mede bepaald door de hoeveelheid vergunningen die een horecaondernemer nodig heeft, de hoeveelheid gegevens die moeten worden aangeleverd, de frequentie waarmee vergunningen moeten worden aangevraagd (soms jaarlijks) en de complexiteit van de procedures. Al deze factoren verhouden zich slecht tot de dynamiek in de sector.

Kenmerkend voor de horeca is dat de meeste vergunningen onder de autonome bevoegdheid van de gemeente vallen. Ondernemers die in meer gemeenten (in Amsterdam en Rotterdam ook in de deelgemeenten) actief zijn, hebben daardoor te maken met soms sterk uiteenlopende vergunningprocedures en -vereisten.

Mede door het negatieve imago van de horeca - sterk bepaald door een beperkt aantal incidenten - stellen gemeenten de nodige eisen aan ondernemers. Ondernemers hebben het beeld dat de overheid onvoldoende rekening houdt met de werkelijke risico's van activiteiten en geneigd is om elk risico via vergunningen (vooraf) af te dekken.

Daarnaast blijkt de dienstverlening nog onvoldoende. Ondernemers moeten vaak dezelfde gegevens meerdere keren aan de overheid doorgeven, lopen aan tegen onduidelijke of strijdige criteria en zijn er te veel 'contactmomenten'. In het algemeen blijkt vergunningverlening versnipperd, ondoorzichtig en teveel georganiseerd vanuit het perspectief van de vergunningverlenende organisatie.

---

⁸ "Menukaart vergunningen: haute cuisine of regelbrij? Eindrapport vergunningen Horecasector (april 2006); zie www.veroeenvoudigingvergunningen.nl

Veranderingen

Aangemoedigd door het kabinet om de administratieve lasten te verminderen hebben een aantal overheidsorganisaties besloten hun vergunningverlening door te lichten. Daaruit komen een aantal mogelijkheden in beeld voor afschaffing van vergunningen. Een van de maatregelen is het voorstel van VWS om de vergunning voor het aantreden van een nieuwe leidinggevende in de horeca te vervangen door een (digitale) melding.

Het accent in de reductiemaatregelen ligt op het verbeteren van procedures, bijvoorbeeld door het bundelen van vergunningen. Een goede stap is het voornemen van het ministerie van VWS om bij de herziening van de Drank- en Horecawet een coördinatiebepaling in de wet op te nemen, die leidt tot gecoördineerde behandeling van de Drank- en Horecawetvergunning met andere vergunningen.

Mogelijkheden voor verbetering van vergunningverlening door inhoudelijke en procesmatige bundeling van afzonderlijke vergunningen (zoals b.v. de Drank- en Horecawetvergunning, de exploitatievergunning en de terrasvergunning) worden in een aantal gemeenten, waaronder Groningen, al in de praktijk gebracht.

Recent is de gemeente Amsterdam gestart met een project waarbij de aanvraag van een aantal vergunningen wordt gedigitaliseerd.

Betere dienstverlening door een digitale horecavergunning

De gemeente Amsterdam werkt aan een geïntegreerde, digitale horecavergunningaanvraag in 2006 voor twee stadsdelen, die daarna ook in andere deelgemeenten kan worden ingevoerd. Het project richt zich op een zo volledig mogelijke keten van benodigde vergunningen voor het starten van een horecabedrijf. Dat moet leiden tot een vermindering van de doorlooptijd met 50%, één aanvraagformulier voor meerdere vergunningen (afname van contactmomenten met 30-50%) en hogere waardering van de dienstverlening.

De rol van de gemeenten vraagt bijzondere aandacht bij het streven naar vermindering van horeca gerelateerde vergunningen. Door de vrijheid van gemeenten bij het stellen van vergunningvereisten en het inrichten van procedures zijn tussen gemeenten grote verschillen ontstaan die niet direct samenhangen met uiteenlopende lokale omstandigheden. Daarnaast komt het regelmatig voor dat gemeenten geheel eigen oplossingen kiezen voor vraagstukken rond bijvoorbeeld elektronische dienstverlening, waarvoor andere gemeenten instrumenten hebben ontwikkeld of soms ook op centraal niveau generieke voorzieningen beschikbaar zijn. Vanuit de brancheorganisaties worden interessante alternatieven voor vergunningverlening aangedragen, maar in de praktijk worden deze voorstellen nog weinig overgenomen. Gemeenten blijken voorzichtig met het terugleggen van verantwoordelijkheden van overheid naar de ondernemer, ook waar dat gelet op de aard van de activiteiten of lokale omstandigheden mogelijk is.

Conclusies en aanbevelingen

In het eindrapport worden de volgende conclusies getrokken:

- *Vereenvoudiging van vergunningverlening is mogelijk door het ontwikkelen en toepassen van een gecoördineerde horecaverunning en evenementenvergunning.* Door geïntegreerde (digitale) intake bij vergunningaanvraag en strakke regie bij de afhandeling (accountmanagement) ondervinden horecaondernemers minder vergunningenlast. Het aantal *afzonderlijke* vergunningstelsels zal afnemen doordat in de nieuwe vergunningen 5-10 “oude” vergunningen worden gebundeld en procesmatig en inhoudelijk in samenhang worden behandeld.
- *Afschaffing van een aantal vergunningstelsels is mogelijk.* Gemeenten zouden hun vergunningstelsels moeten toetsten met behulp van het Toetsingskader van de Taskforce Vergunningen. Uitgaande van een andere sturingsvisie zou de overheid moeten kijken naar de werkelijke risico’s van activiteiten in een bepaald gebied op een bepaald tijdstip en moeten vaststellen of op basis daarvan vergunningen of vergunningstelsels kunnen worden afgeschaft (zoals de terrasvergunning, reclamevergunning, exploitatievergunning en specifieke lokale vergunningstelsels voor activiteiten in de horeca).
- *Betere dienstverlening is nodig.* Vergunningverleners moeten werk maken van een meer uniforme aanpak, (elektronische) dienstverlening via één loket, verkorting van procedures en maatregelen om de kosten van het proces van vergunningverlening (voor ondernemer als overheid) laag te houden.
- *Samenwerking overheid en bedrijfsleven kan beter.* De vergunningverlener en horeca (branche) moeten samen de schouders onder vereenvoudiging van vergunningverlening zetten om resultaat te kunnen boeken. Dat betekent o.a. dat geïnvesteerd moet worden in communicatie, goede onderlinge verhoudingen en wederzijds vertrouwen.

Tegen bovenstaande achtergrond worden de volgende aanbevelingen gedaan:

Verminder het aantal vergunningen:

- Om gemeenten te ondersteunen bij het toetsen van hun vergunningstelsels, ontwikkelen een aantal betrokken partijen gezamenlijk een instrument op basis waarvan een risicoanalyse kan worden uitgevoerd.
- Elke gemeente bekijkt individueel of voor een groep samenwerkende gemeenten (b.v. in een veiligheidsregio of een KvK-regio) de mogelijkheden voor afschaffing van vergunningen en betreft daarbij het lokale horecabedrijfsleven.
- Een aantal vergunningstelsels kan in z’n geheel worden afgeschaft, waarbij de noodzakelijke vereisten worden opgenomen in een van de nieuw in te voeren samengestelde vergunningen (zoals de omgevingsvergunning, evenementenvergunning, horecavergunning).
- De looptijd van vergunningen kan worden verlengd wanneer een activiteit meer wordt afgestemd op de risico’s.

Verbeter de vergunningverlening

- In een aantal nieuwe modulair opgebouwde vergunningen kan de inhoudelijke en procedurele samenloop van verschillende vergunningen worden georganiseerd. Naast de omgevingsvergunning (in voorbereiding) worden een digitale evenementenvergunning en een gecoördineerde horecavergunning ontwikkeld, die als landelijke standaard bij gemeenten worden ingevoerd. De evenementenvergunning is een bundeling van (tijdelijke) vergunningen zoals bijvoorbeeld de ontheffing art. 35 drank- en horecawet, de reclamevergunning en de ontheffing Zondagswet. De horecavergunning is een bundeling van onder andere de drank- en horecavergunning (inclusief eventuele BIBOB-procedure), de exploitatievergunning, de terrasvergunning en zo mogelijk ook de aanwezigheidsvergunning speelautomaten.
- Samenwerking tussen gemeenten en rijk bij het ontwikkelen en toepassen van instrumenten (zoals de elektronische overheid) en het delen van kennis wordt bevorderd. Het Overhedenoverleg maakt bestuurlijke afspraken over de kaders. Verdere uitwerking vindt plaats via bestaande structuren zoals de Regiegroep ICT en Overheid en de convenanten die departementen met de gemeenten hebben gesloten.

De voorgestelde maatregelen hebben alleen effect wanneer gemeenten bereid zijn kritisch naar hun vergunningen te kijken. Een aantal gemeenten is daar al voortvarend mee bezig, maar er zijn ook gemeenten die juist nu nieuwe vergunningstelsels introduceren.

De gemeente Leiden heeft in de nota evenementenbeleid spelregels vastgelegd voor het organiseren van evenementen. De nota betekent het opstellen van een evenementenkalender, de aanstelling van een eventencoördinator, één loket in het kader van vergunningverlening en één loket voor de hele klachtenprocedure.

De eventencoördinator is het eerste aanspreekpunt voor initiatiefnemers. Deze persoon zorgt voor de verwerking van vergunningaanvragen en voor goede communicatie tussen alle betrokkenen. Eventuele knelpunten worden besproken in het maandelijks overleg met verschillende gemeentelijke afdelingen, de politie en de brandweer.

3.2. Grote Chemie ⁹

Actuele situatie

Dit project is gericht op de grote chemische bedrijven, voor wie de provincie bevoegd gezag is voor de milieuvergunning. Zij vormen de op een na grootste industriële bedrijfstak in

---

⁹ “Betere spelregels voor dynamische bedrijven”, Eindrapportage Toetsing vergunningen Grote Chemie (28 april 2006), zie www.vereeenvoudigingvergunningen.nl

Nederland. Zij opereren overwegend op wereldschaal. Zij kunnen in West Europa alleen voortbestaan door een hoge mate van efficiëntie, procesautomatisering en innovatie. Vergunningverlening kan grote invloed hebben op de concurrentiekracht. De bedrijven hebben onder meer behoefte aan snelheid en voorspelbaarheid van de vergunningverlening en handhaving van een level playing field.

Gemiddeld heeft zo'n bedrijf circa 20 verschillende soorten vergunningen nodig van uiteenlopende overheidsorganisaties. De drie belangrijkste zijn de milieuvergunning, de lozingsvergunning en de bouwvergunning. Veel vergunningen moeten met hoge frequentie worden gevraagd. Veranderingen in de productie of in de spelregels nopen tot mededelingen, meldingen en wijzigingen. Tal van instanties oefenen toezicht op de naleving van de spelregels uit door rapportages te verlangen en frequente inspecties te houden. Deze vergunningenactiviteit vraagt een grote personele en financiële inzet van de bedrijven.

Veiligheid in de bedrijfsvoering en goede relaties met de omgeving zijn essentieel voor goed functioneren. De bedrijven besteden daaraan veel aandacht. Aan externe audits onderworpen systemen voor kwaliteitsborging zijn normaal. Ook wisselen de bedrijven onderling "best practices" uit op het vlak van veiligheid. Deze professionele aanpak is voor de overheid tot dusverre kennelijk nog onvoldoende reden om bij het realiseren van publieke belangen de eigen verantwoordelijkheid van de ondernemer tot uitgangspunt te nemen. Daar komt bij dat de spelregels complex en weinig transparant zijn en (dus) moeilijk hanteerbaar in de onderneming. De vergunningverlening houdt onvoldoende rekening met de dynamiek van de innovatieve onderneming.

Kwaliteit en serviceniveau van de overheid voldoen niet aan de daaraan te stellen eisen. Het kabinet ziet de versnippering en de kleine schaal van de uitvoeringsorganisaties als belangrijkste oorzaken van dat kwaliteitstekort. Het borgen van continuïteit, deskundigheid en slagvaardigheid is voor zulke organisaties (te) moeilijk. Ook het oordeel van de ondernemers is niet gunstig. Hun klachten hebben vooral betrekking op het gebrek aan vertrouwen in de integriteit van de ondernemer, op de coördinatie tussen overheidsorganisaties en het gebrek aan professionaliteit. Over sommige organisaties oordelen ondernemers wel positief.

Die organisaties

- beschikken over bekwame werknemers en extern geborgde werkprocessen,
- voeren systematisch periodiek overleg met de ondernemer en
- zorgen voor effectief samenspel tussen vergunningverlening én toezicht.

Voor belanghebbende derden zijn er vele mogelijkheden om in het vergunningproces te interveniëren. Bij "professionele" oppositie moet de ondernemer op een zeer lange procedure (tot 5 jaar) rekenen, terwijl er voor de belangrijkste vergunning –de milieuvergunning– nu nog sprake is van beroep in één instantie.

Veranderingen

De relevante spelregels zullen in de komende tijd grote veranderingen ondergaan. Een van de belangrijkste is de introductie van de omgevingsvergunning, die de één-loket benadering gaat versterken. Voor de ondernemers werkt dat alleen positief uit als achter dat loket een echte regisseur zit, aan wie de bevoegde bestuurders hun taken ter uitvoering hebben opgedragen. Zij zijn echter beducht voor belangrijke negatieve gevolgen: die hebben vooral betrekking op de procedure voor rechtsbescherming en de regierol van het bevoegd gezag.

Een gespecialiseerde uitvoeringsorganisatie biedt evidente voordelen voor een domeingerichte aanpak en een grotere eenheid van behandeling van complexe vergunningsituaties. VNO-NCW heeft al voorgesteld daarvoor een “Nederlandse Omgevings Autoriteit” in te stellen.

Een mogelijk gunstige verandering is de introductie per 1 december 2005 van de vergunning op hoofdzaken. Daarmee biedt het bevoegd gezag het bedrijf, dat aan aantal vereisten voldoet, binnen de wettelijke en jurisprudentiële randvoorwaarden maximale vrijheid. Deze formule komt in beginsel tegemoetkomt aan belangrijke wensen van het bedrijfsleven inzake het invullen van de eigen verantwoordelijkheid om op de voor de onderneming handigste manier de milieudoelstellingen te bereiken.

Positief wordt geoordeeld over zulke uiteenlopende zaken als de voorgenomen oprichting van een onafhankelijke autoriteit voor de gegevensvoorziening m.b.t. natuurwaarden (habitat), het vervallen van de gebruiksvergunning voor de meeste gebouwen of de vereenvoudigingen in de Arbeidstijdenwet (ploegendienst).

Maar het overheersende beeld is toenemende beperkingen en complexiteit. De integrale watervergunning brengt naar verwachting maar bescheiden voordelen, terwijl de huidige bezwaren blijven. Waterbeheerders leggen een onnodig hoge last op bedrijven door de wijze waarop zij gegevens vereisen. Bouwvergunningen en welstandstoezicht voor (veranderingen aan) procesinstallaties kosten veel tijd en geld, terwijl de toegevoegde waarde wordt betwijfeld. De “verruimde werking” van de milieuvergunning door nieuwe spelregels voor het vervoer van gevaarlijke stoffen levert complicaties op. Een nationale regeling voor aansprakelijkheid voor schade als gevolg van calamiteiten kan de concurrentiepositie ondermijnen.

Conclusies en aanbevelingen

Wie de spelregels en in voorbereiding zijnde veranderingen daarin overziet heeft reden bezorgd te zijn over de ontplooiingsmogelijkheden voor de industrie in Nederland.

Het groeiend aantal op een deelaspect gerichte stelsels maakt integrale afweging van belangen vrijwel onmogelijk. Als berekeningen tonen dat een emissieplafond benut is, mag er niks meer gebeuren. Een flinke administratieve last is bij dergelijke stelsels niet te vermijden. Rond bedrijven ontstaan “contouren” op basis van ingeschatte risico’s. Als er binnen die kring een niet te verenigen grondgebruik van anderen (gepland) is, heeft de ondernemer een probleem.

De trend is toenemende beperking, afnemende mogelijkheden. Wie probeert alle bekende beperkingen op een integrale kaart in te kleuren zal verbaasd zijn over de geringe perspectieven.

Het project toont ook dat het juist nu mogelijk is daarin verandering te brengen, die in beginsel snel kunnen worden geregeld én structurele verbeteringen in de vergunnings situatie opleveren.

Het rapport geeft de volgende aanbevelingen:

- Draag alle uitvoeringstaken voor vergunningverlening en -handhaving bij IPPC - bedrijven op aan integrale uitvoeringsorganisaties
- Zorg voor effectief samenspel tussen overheid en bedrijf op basis van eigen verantwoordelijkheid van de ondernemer
- Maak voor de complexe geschillen bij IPPC-bedrijven inzake de omgevings- en de watervergunning snelle effectieve procedures mogelijk
- Schaf de bouwvergunning (en het welstandstoezicht) af voor installaties en voor tijdelijke objecten op bedrijfsterreinen
- Saneer de spelregels

3.3. Kleine Industrie¹⁰

Actuele situatie

De maakindustrie is van groot belang voor de Nederlandse economie. De groei van de economie en werkgelegenheid hangt nauw samen met de mate waarin industriële bedrijven en de aanverwante dienstverlening zich ontwikkelen.

Dit sectorproject is vooral gericht op bedrijven in de metaal- en elektrotechnische industrie met maximaal 100 medewerkers. Met ongeveer 300.000 werknemers is dit de grootste industrietaak in Nederland.

MKB bedrijven zijn in sterkere mate kwetsbaar voor regeldruk en administratieve lasten. De vaste kosten die volgen uit bijvoorbeeld informatieverplichtingen en die niet afhankelijk zijn van de bedrijfsomvang dienen te worden bekostigd uit relatief lage omzetten.

Op basis van onderzoek uitgevoerd door EIM en Tebodin en gesprekken met het bedrijfsleven is geconcludeerd dat de vergunningen die de meeste last veroorzaken zijn:

- Bouwvergunning (inclusief welstand)
- Vrijstelling van het bestemmingsplan (nodig voor bouwvergunning)
- Milieubeheervergunning
- Gebruiksvergunning

Veranderingen

Goede initiatieven als de omgevingsvergunning of de AMvB milieubeheer voor de metaalsector kunnen positieve effecten hebben voor de kleine industrie. Maar uit het project blijkt dat kleine industriebedrijven bij het starten of aanpassen van activiteiten nog steeds te maken hebben met

---

¹⁰ “De keten is zo sterk als de zwakste schakel”, Eindrapportage Vereenvoudiging Vergunningen Kleine- en middelgrote Industrie (18 april 2006); zie www.vereevoudigingvergunningen.nl

lange vergunningstermijnen. Dat komt omdat zij heel vaak een bouwvergunning nodig hebben in combinatie met een vrijstelling van het bestemmingsplan of een vergunning via de natuurbeschermingswetgeving. Het verder verkorten van de toestemmingstermijnen is het belangrijkste actiepunt.

Conclusies en aanbevelingen

Uit het project kwamen de volgende conclusies naar voren:

- Proportionaliteit ontbreekt: MKB-bedrijven moeten aan alle eisen voldoen, terwijl hun activiteiten vaak weinig risico's met zich meebrengen.
- Bedrijven ervaren professionaliteit, dienstverlening en betrokkenheid van vergunningverleners en toezichthouders te vaak als ontoereikend.
- Vanaf 2007 vallen de meeste metaal- en elektrotechnische bedrijven onder algemene regels (8.40 AMvB). Daardoor hebben zij geen milieubeheervergunning meer nodig. Dat zal leiden tot een aanmerkelijke verbetering op het gebied van milieueisen. Vanaf 2008 leidt de omgevingsvergunning tot verdere verbetering.
- Bedrijven ervaren lange doorlooptijden bij vergunningprocedures. Dit komt enerzijds omdat in de periode van vooroverleg vaak heel lang over conceptaanvragen wordt gesproken en het bevoegd gezag soms de vergunningaanvraag weigert en als concept bestempelt. Anderzijds komt het vaak voor dat de procedure veel langer duurt dan de maximale vergunningstermijn.
- Eén vorm van een shared service-achtige organisatie kan zijn dat bij de afgifte van bouwvergunningen deskundige landelijke externe bureaus gecertificeerd worden om aanvragen voor gemeenten te beoordelen. De plannen behoeven dan niet meer geverifieerd te worden en kunnen direct afgestempeld worden door de gemeente.

Belangrijkste aanbevelingen

- Voorkom dat bedrijven die, ondanks dat zij voor milieu onder algemene regels vallen, toch te maken krijgen met lange doorlooptijden bij benodigde ontheffing bestemmingsplan en natuurbeschermingsvergunningen in het kader van de bouwvergunning:
- Verminder belemmerende werking bestemmingsplannen: Voorkom via wetgeving gedetailleerde bestemmingsplannen voor bedrijvenlocaties zodat elke uitbreiding van een gebouw tot strijdigheid met het bestemmingsplan leidt. Verbied legesheffing voor de uitgebreide procedure van de omgevingsvergunning bij termijnoverschrijding bouwvergunning als die (mede) het gevolg is van veroudering van het bestemmingsplan (Wro: bestemmingsplan elke 10 jaar vernieuwen).
- Voorkom dat oprukkende (woon)bebouwing of wijziging van contouren leidt tot inperking van bedrijfsactiviteiten (direct of in de toekomst). Leg de aanwijzingen over zonering zoals opgenomen in de VNG brochure 'Bedrijven en milieuzonering' vast in de Wro en Woningwet.

- Verminder belemmerende werking natuurbescherming- en flora en fauna vergunning: geen Nederlandse kop op Europese regels. In onder andere de (Nederlandse) ecologische hoofdstructuren teruggaan tot EU-eisen. Geen vergunningplicht natuurbescherming- en flora en fauna vergunning in een gebied met bestemming bedrijventerrein. Bij vaststellen bestemming bedrijventerrein moet de afweging met de Europese richtlijnen voor bescherming van soorten en habitats worden gemaakt.
- Richt de bouwvergunning – als onderdeel van de omgevingsvergunning – zodanig in, qua eenduidige regelgeving, dat bedrijven per situatie kunnen kiezen of zij hetzij een vergunning vooraf aanvragen, hetzij gaan voor een toetsing achteraf.
- Verminder vergunningstermijnen door het transparant maken binnen en tussen gemeenten/provincies door het vooroverleg te beperken en termijnoverschrijding te voorkomen.
- Voer specifieke maatregelen uit gericht op vermindering van vergunningenlast en overige lasten van regeldruk voor MKB industrie. Te denken valt aan opnemen van substantiële ondergrenzen: pas vanaf een bepaald niveau eisen aan ondernemer stellen ten behoeve van te nemen maatregelen en onderzoeksplichten.
- Wijs de kleine en middelgrote industrie aan als een domein voor de aanpak gericht op verregaande integratie cq samenwerking van toezichthouders en inspectiediensten.
- Versterk de professionaliteit en klantgerichtheid van vergunningverleners (en toezichthouders) door een combinatie van het aanwijzen van een accountmanager vergunningen voor een bedrijf, de vorming van shared service organisaties, introductie van financiële prikkels/boetes en schadevergoedingen bij termijnoverschrijding, introductie van Lex Silencio en door als wetgever het bevoegd gezag aan te spreken op gebrekkige professionaliteit en klantgerichtheid. Het kabinet, de gemeenten en de VNG moeten gezamenlijk gemeenten stimuleren tot een goede professionaliteit te komen.
- Eén vorm van een shared serviceachtige organisatie kan zijn dat bij de afgifte van bouwvergunningen deskundige landelijke externe bureaus gecertificeerd worden om aanvragen voor gemeenten te beoordelen. De plannen behoeven dan niet meer geverifieerd te worden en kunnen direct afgestempeld worden door de gemeente.
- Terughoudend zijn met opleggen energiebesparingsmaatregelen. Zowel in dit project als in de projecten ‘modelbedrijven’ en ‘top 10 hinderlijke regels’ dringen bedrijven erop aan terughoudend te zijn in het opleggen van de verplichting maatregelen te nemen die binnen vijf jaar worden terugverdiend en in het opleggen van energieonderzoek. Het projectteam concludeert dat meer dan 95% van het industriële energiegebruik is gereguleerd als de ondergrens voor deze verplichtingen op 500.000 kWh tot 600.000 kWh komt te liggen. Dat levert voor veel het MKB een aanmerkelijke vermindering op van irritatie en navolgingkosten.

Voordelen voor de kleine industrie door...

- Invoering 8.40 AMvB Milieubeheer per 2007. Hierdoor hoeft vrijwel geen enkel metaal- of elektrotechnisch bedrijf nog een milieuvergunning aan te vragen voor het uitvoeren en aanpassen van activiteiten.
- Invoering in 2008 van de omgevingsvergunning (WABO), waarbij de VROM-vergunningen onder één vergunning worden gebracht en de LNV-natuurvergunningen zullen aanhaken.
- Invoering in 2008 van de omgevingsvergunning, omdat vanaf dan een accountmanager het contact met het bedrijf onderhoudt en de inbreng van de verschillende afdelingen of bestuurslagen coördineert. Deze accountmanager moet dan wel over voldoende 'doorzettingsmacht' beschikken.

3.4. Bedrijf in het Landelijk gebied ¹¹

Actuele situatie

Bedrijven in het landelijk gebied - agrariërs, ondernemers met een recreatiebedrijf en de delfstoffenbranche – worden het zwaarst belast door vergunningen van de ministeries van VROM, VenW en LNV. Die vergunningen liggen op de terreinen van bouw, ruimtelijke ordening/bestemming en milieu (specifiek: stank, ammoniak en bodem). Daarnaast bezorgt de 'habitat-toets' veel ondernemers een grote last. Zij moeten zich er voor deze toets van vergewissen dat de beoogde economische activiteiten op termijn geen wezenlijke schadelijke effecten voor het (leef)milieu en beschermde soorten zullen kunnen veroorzaken. Hiervoor zijn doorgaans meerdere tijdrovende en kostbare onderzoeken vereist.

De grote knelpunten voor ondernemers in het landelijk gebied zijn:

- Onduidelijke wet- en regelgeving (moeilijk uitvoerbaar, inconsistent met EU-regelgeving, niet-aangetoonde noodzaak, verschillende interpretaties, onduidelijke normering). Specifiek betreft de willekeurige interpretatie van de IPPC-richtlijnen in landelijk gebied en de interpretatie van de habitat-richtlijn voor bestaand gebied.
- Onzorgvuldig, niet professioneel en soms inadequaat proces van vergunningverlening.
- Knelpunten als gevolg van een systematisch gebrek aan objectieve informatie op het gebied van de habitat (informatie over de natuurwaarde).

Meer specifiek gelden nog de volgende knelpunten:

- Ondernemers met een recreatiebedrijf voelen zich voornamelijk belast door natuurregeling, toepassing habitat en gebrek aan kennis bij provincies en gemeenten over de habitat-richtlijn.

---

¹¹ "Wat ruist er in het struikgewas"; Sectorrapport vergunningen Bedrijf in het landelijk gebied (april 2006); zie www.veroeenvoudigingvergunningen.nl

- Ondernemers in de delfstoffenbranche lopen aan tegen bijzonder lange en ontmoedigende toestemmingsprocedures.
- Intensieve veehouderijen die hun bedrijf willen verplaatsen naar een daartoe aangewezen reconstructiegebied, voelen zich belemmerd door langdurige procedures die niet op elkaar zijn afgestemd.
- Bedrijven die een relatief simpele uitbreiding willen uitvoeren moeten daarvoor veel onderzoek laten doen om aan te tonen dat de activiteit binnen het bestemmingsplan past

Veranderingen

De resultaten van de doorlichting van de ministeries van VROM, VenW en LNV hebben een significante winst opgeleverd voor de bedrijven in het landelijk gebied. In een aantal gevallen zijn nog verdere verbeteringen mogelijk.

Ondernemers en adviseurs van bedrijven in het landelijk gebied zijn op zich positief over de voorgenomen omgevingsvergunning en over de samenvoeging van milieuvergunningen (8.40 AMvB). Ook de wijze waarop nu met de habitat-toets omgegaan kan gaan worden, inclusief de voorgenomen opzet van de Gegevensautoriteit Natuur, wordt positief gewaardeerd. De delfstoffenbranche is positief over de wijziging van de ontgrondingenwet.

Conclusies en aanbevelingen

Maatregel	Oordeel	Aanbevelingen voor verbetering
Omgevingsvergunning	Introductie levert winst op	maak voor IPPC-plichtige bedrijven beroep- en bezwaar in één instantie mogelijk en integreer de inhoudelijke toetsingskaders
8:40 AMvB	Is aanmerkelijke vereenvoudiging	Stel een maximale “milieugebruiksruimte” per LOG-gebied vast en ontwikkel voor agrarische ondernemers een digitale sectorwijzer met stappenplan
Ontheffingen lozing, stort- en verbrandingsverbod	Vrijstellingsregeling is aanzienlijke verlichting	
Gebruiksvergunning	Voor grotere recreatiebedrijven is het lastenverlichting als vergunningplicht vervalt	
Bouwvergunning		Voorgesteld wordt om tot meer lastenverlichting voor bedrijven te komen door uit te gaan van ‘zonering’ waarbinnen bepaalde onderzoeken niet meer vereist zijn
Nieuwe WRO	Versneld kunnen bouwen, zonder formele wijziging van het (verouderde) bestemmingsplan, is winst	

Maatregel	Oordeel	Aanbevelingen voor verbetering
Waterwetvergunning		Direct schrappen van nog vereiste Wvo-lozingsvergunningen is mogelijk gezien de zeer beperkte risico's en levert direct winst op.
Lastenvermindering habitat-toetsen	Is en blijft Europees recht. Positief is leefgebiedenbenadering, mogelijkheid gedragscodes en duidelijke handreiking voor beheerplannen	
Gegevensautoriteit Natuur	Aanmerkelijke lastenverlichting door het grotendeels vervallen van (vervolg)onderzoeken	
Stroomlijning SMB-procedure en MER		Schrap dubbele milieuprocedures

Vanuit de sector wordt het daarnaast van groot belang geacht om het proces van vergunningverlening beter te stroomlijnen, een fysiek agrarisch bedrijvenloket (in regionaal verband) te organiseren, één deskundig aanspreekpunt (accountmanagement) op te leiden en een digitaal loket voor ondernemers in het buitengebied te ontwikkelen.

Accountmanager recreatie Nunspeet

In Nunspeet is per 1 augustus 2005 een accountmanager verblijfsrecreatie op de afdeling Bouw en Milieu aangesteld. Zij fungeert als eerste aanspreekpunt voor de recreatieondernemers en functioneert als intermediair naar collega's van de diverse afdelingen binnen de gemeente. Veel gestelde vragen worden toegevoegd aan een top 20-vragenlijst op www.nunspeet.nl waar ook de antwoorden staan opgenomen. Op deze manier probeert Nunspeet de klant- en taakgerichtheid naar de ondernemers toe te vergroten. Met de accountmanager verblijfsrecreatie wordt de dienstverlening meer transparant, is er één duidelijk aanspreekpunt en komen er eenduidige adviezen.

3.5. Bouw

Actuele situatie

Aan de hand van praktijkvoorbeelden van in uitvoering of reeds gerealiseerde projecten wordt binnen het project Bouw in samenwerking met vertegenwoordigers uit het bedrijfsleven in beeld gebracht welke problematiek ondernemers en overheid ervaren met vergunningen voor de realisatie van (lijn-) infrastructuur (zoals bijvoorbeeld het realiseren van wegen, spoorbanen, viaducten, leiding- en kabeltrajecten) en bij de realisatie van fysieke bouwobjecten

(woningbouw, kantoren, gevangenissen, gezondheidsinstellingen etc.). Het sectorproject Bouw is nog niet afgerond.

Voorlopige conclusies en aanbevelingen

Voorlopige conclusie op hoofdlijnen is dat de volgende knelpunten voordoen:

- Diversiteit in behandeling en professionaliteit van het bevoegd gezag. Dat geldt voor zowel gemeenten als provincies
- Aard en dynamiek van een bouwproces sluit niet aan bij de wijze waarop vergunningverlening is georganiseerd. Dit geldt voor traditionele bouwprojecten, maar in sterkere mate voor innovatieve contractvormen zoals “Design and construct” (DC) of “Design, Build, Finance, Maintain and Operate”(DBFMO)

Mogelijke oplossingen voor verbetering zijn:

- Biedt de mogelijkheid voor een vergunning op hoofdlijnen voor bouwprojecten. Sluit aan bij het proces inclusief het voortschrijdend inzicht van een bouwproces
- Benader alle bouwwerken en constructies die ingezet worden voor de realisatie van een bouwproject als “gereedschap” en benadrukt het tijdelijk karakter.
- Vorm een centraal kennis/advies/uitvoeringsorgaan voor infrastructuur en zogenaamde kunstwerken (zoals bruggen, tunnels), waardoor de onderlinge verschillen in behandeling door het bevoegd gezag worden beperkt (vergelijkbaar met DCMR Milieudienst Rijnmond). Hiermee zouden gemeenten ook goed ondersteund kunnen worden, omdat infrastructurele werken vaak éénmalig voorkomen.

De oplossingen zullen de komende tijd verder worden uitgewerkt.

Hoofdstuk 4: Uitwerken Concernbenadering

Binnen het project vereenvoudiging vergunningen is bekeken of de concernbenadering als praktische oplossing voor bedrijven met meerdere vestigingen in het land kan worden ingevoerd.

1.1. Project Gasunie Pilot II: één overheidsorganisatie voor alle vergunningen voor alle vestigingen in Groningen

Gasunie beheert het landelijk gasleidingnet en heeft ruim 1200 vestigingen in Nederland. Het bedrijf heeft daardoor dagelijks te maken met honderden vergunningverlenende en handhavende overheden. Deze treden vaak niet erg eenduidig op en geven voorrang aan de borging van deelbelangen. Om daar verandering in te brengen onderzoekt een samenwerkingsverband van Gasunie, VROM-Inspectie Noord, provincie Groningen en de Vereniging van Groninger Gemeenten in een pilot hoe de betrokken overheden, samen met Gasunie, procedures op het gebied van ruimtelijke ordening en milieu efficiënter en effectiever kunnen uitvoeren. Door zo'n eenduidige aanpak stijgt de kwaliteit van het toezicht beduidend en neemt ook de externe veiligheid toe.

De Wet Algemene regels omgevingsrecht streeft invoering van één loket na. De bij de Gasunie-pilot betrokken partijen willen nog verder gaan. Doel van het project is dat één overheidsorganisatie alle vergunningprocedures voor alle vestigingen van Gasunie in de provincie Groningen uitvoert. Het invoeren van een front-office en een back-office bij zowel Gasunie als de overheden, vormt daarbij de basis. De projectgroep heeft een instrumentarium ontwikkeld waarmee de betrokken overheidsorganisatie zaken als vergunningaanvragen en ontheffingsverzoeken snel, efficiënt en deskundig kan behandelen. De voordelen van deze nieuwe aanpak worden aan de hand van vier praktijkproeven in kaart gebracht. Als het project slaagt kan het niet alleen model staan voor de andere vestigingen van Gasunie in overige provincies, maar ook voor andere concerns met meerdere bedrijven in Nederland.

Naast de bovengenoemde projectgroep is er een begeleidingscommissie met daarin vertegenwoordigers van een aantal overheden, grote concerns (Corus, Shell, Philips en Campina) en de milieufederatie. De Arbeidsinspectie, de Regionale Brandweer en de inspectie Staatstoezicht op de Mijnen ondersteunen het project inhoudelijk. De VROM-inspectie zorgt samen met VROM-DGM voor de uitvoering van recente regelgeving (herijking) en procedures voor omgevingsvergunningen. De Gasunie Pilot II wordt in de eerste helft van 2006 afgerond.

1.2 Project Eén loket Corus

In maart 2006 is bij Corus een tweede pilot van start gegaan. De NV Corus Nederland, de ministeries van VROM en VenW, de provincie Noord-Holland en de gezamenlijke milieudienst van de gemeenten onderzoeken hoe de vergunningverlening zo efficiënt en effectief mogelijk kan verlopen via één loket. De omgevingsvergunning die per 1 januari 2008 wordt ingevoerd, is hierbij de leidraad.

1.3 Detailhandel

De Raad Nederlandse Detailhandel zal met een aantal aangesloten concerns een pilot opzetten (beginnend in één provincie) waarbij de bouwvergunning (nieuwbouwtraject en verbouwtraject) aan de orde komt.

Hoofdstuk 5: Vergroten professionaliteit; shared-service-organisaties

De Taskforce Vereenvoudiging Vergunningen constateerde al dat veel overheidsorganisaties de schaalgrootte missen om alle voorkomende soorten vergunningen professioneel en effectief te behandelen. Vergunningaanvragers klagen vooral over procedures vanwege de vaak gebrekkige professionaliteit van de behandelende instanties. Dat beeld is anders als de vergunningverlener feitelijk een solide autoriteit is, zoals bijvoorbeeld de DCMR Milieudienst Rijnmond. Uit de case van de NV Gasunie komt naar voren dat tientallen brandweerorganisaties ieder voor zich proberen zich een oordeel te vormen over hoe gas veilig door een pijpleiding kan worden getransporteerd. De Taskforce vindt dan ook dat krachtenbundeling hard nodig is. Ook het rapport van de commissie-De Grave ('je gaat er over of niet') pleit sterk voor interbestuurlijke 'shared- service-organisaties'.

Het kabinet stelt in zijn reactie aan IPO en VNG voor om op twee terreinen shared services te ontwikkelen. Het kan daarbij gaan om het instellen van een gezamenlijk kenniscentrum of om een organisatie die voor meerdere overheden de uitvoering van een vergelijkbare taak op zich neemt. Dit sluit aan bij de activiteiten die het ministerie van BZK al heeft gepland om in samenwerking met VNG en IPO verbeterde (efficiëntere) dienstverlening bij decentrale overheden te bereiken. In november vorig jaar is afgesproken dat de behoeften op het gebied van shared services geïnventariseerd zullen worden. In reactie daarop hebben VNG en IPO in januari van dit jaar laten weten geen aanleiding te zien voor nieuwe pilots. Zij vinden dat al de nodige activiteiten worden ontplooid op het gebied van shared-service-organisaties. Over het opzetten van kenniscentra waren zij evenmin enthousiast. In reactie hierop heeft het ministerie van BZK besloten een eigen onderzoek naar bestaande shared-service-organisaties op het gebied van vergunningverlening uit te voeren.

Intussen blijven ondernemers signalen afgeven over gebrek aan professionaliteit bij vergunningverlenende instanties. De conclusies uit de sectorprojecten bevestigen deze waarneming. Daaruit blijkt dat vooral grotere en complexe bedrijven hinder ondervinden bij het traject van vergunningaanvraag en –verlening, doordat veel gemeenten te weinig kennis in huis hebben. Een quick scan laat zien dat er al verschillende interbestuurlijke samenwerkingsverbanden zijn. Sommige van deze verbanden bestaan al langer en behalen goede resultaten. Het kabinet wil samen met de andere overheden de versterking en verbreding van deze organisaties stimuleren. Daarnaast werken de departementen LNV en VROM aan concrete voorstellen voor de oprichting van kenniscentra. LNV streeft naar een kenniscentrum rondom Habitat (zie hoofdstuk 11). Het ministerie van VROM onderzoekt de mogelijkheden voor een kenniscentrum rondom de gebruiksvergunning.

Hoofdstuk 6: Lex Silencio

De invoering van de silencio positivo is een goede manier om tijdige dienstverlening te realiseren. De silencio positivo is in de volgende Europese landen ingevoerd: Nederland, België, Duitsland, Spanje, Italië, Portugal en Ierland.¹² Daarbij heeft Spanje de silencio positivo bij vrij veel vergunningen ingevoerd. De andere landen zijn tot nu toe terughoudender met invoering, en hebben vaak in maar één of enkele gevallen de silencio positivo. Daarbij is in de meeste landen gekozen voor invoering bij de (lichte) bouwvergunning (ook Nederland had hier al silencio positivo). Ook heeft een aantal landen de silencio negativo ingevoerd. Een belangrijke reden voor invoering is het feit dat bedrijven en burgers recht hebben op bescherming tegen te trage besluitvorming door de overheid. Veel landen zien de silencio positivo en de silencio negativo als onderdeel van een pakket aan maatregelen dat nodig is om het recht van burgers en bedrijven op goede dienstverlening te verankeren.

Het kabinet ziet de verdere invoering van het mechanisme van fictieve positieve beslissingen bij fatale termijnen (silencio positivo) als een goede stap op weg naar snelle dienstverlening. Voor silencio positivo komen eenvoudiger vergunningen met vaste voorwaarden in aanmerking, behalve waar maatschappelijke risico's ontstaan, de rechten van derden niet in het geding komen en duidelijk is welke rechten en plichten de vergunningverkrijger heeft. Tijdens de doorlichting is als uitgangspunt gekozen dat indien een vergunning kan worden afgeschaft of vervangen door bijvoorbeeld algemene regelgeving, dat de voorkeur heeft boven het invoeren van de silencio positivo. Bij vergunningen waarvan wordt besloten dat ze moeten blijven bestaan is, met inachtneming van hierboven genoemde voorwaarden, bekeken toepassing van de silencio positivo mogelijk is. De resultaten van de doorlichting geven de volgende nieuwe mogelijkheden voor toepassing van de Lex Silencio:

Ministerie van VROM:

- melding wijziging inrichting met Wm-vergunning,
- sloopvergunning voor asbesthoudend bouwwerk voor burgers,
- ontheffing hogere grenswaarden wet geluidhinder,
- ontheffing verplichte meting wet bodembescherming,
- gebruiksvergunning,
- reguliere bouwvergunning,
- wijziging woonfunctie van gebouwen, splitsen woningen in appartementsrechten,
- sloopvergunning,
- aanlegvergunning en
- tijdelijke vrijstelling voorschriften bestemmingsplan.

---

¹² Oswald Jansen (ed.), *Silence of administration*, Intersentia (binnenkort te verschijnen)

Ministerie van LNV:

- aanvraag tot kleine wijziging registratie diergeneesmiddel,
- registratie zelfmengende veehouders voor diervoeders met dierlijke eiwitten,
- toestemming doorvoer dierlijke producten,
- vergunning invoer handelsmonster dierlijke producten

Ministerie van BZK:

- ontheffing van zondagsrust na 13 uur,
- ontheffing van verbod op openbare gemakkelikheden vóór 13 uur op zondag en het verbod van de gemeenteraad op bepaalde openbare gemakkelikheden na 13 uur.

Ministerie van EZ:

- Invoering bij de vergunningen voor radiozendamateurs wordt overwogen.

VNG, invoering van de Lex Silencio voor de volgende modelverordeningen:

- huisvestingsvergunning,
- vergunning voor het houden van snuffelmarkten,
- vergunning voor dienstverlening op of aan de weg en
- vergunning handelsreclame.
- Invoering bij de objectvergunning wordt nog onderzocht.

Deze voorstellen komen boven op de 10 reeds bestaande gevallen van de silencio positivo bij de wetgeving van de departementen VROM¹³, OCW¹⁴ en EZ¹⁵. Naast de silencio positivo wordt bij VROM ook de silencio negativo (fictieve negatieve beslissing bij overschrijding termijnen) ingevoerd en wel voor de sloopvergunning voor asbesthoudend bouwwerk voor bedrijven.

Over twee jaar zal worden geëvalueerd wat de effecten zijn op de kwaliteit van de dienstverlening. Afhankelijk van de uitkomst van de evaluatie bestaat de mogelijkheid om deze figuur in te voeren voor alle eenvoudige vergunningen met vaste voorwaarden (behalve waar maatschappelijke risico's ontstaan of rechten van derden in het geding komen).

Aandachtspunten bij het verder invoeren van de Lex Silencio in de praktijk zijn:

- Informeren van de vergunningaanvrager over zijn rechten en plichten.
- Andere partijen inlichten over het feit dat een fictieve vergunning is afgegeven en dat zij daarmee de mogelijkheid van bezwaar hebben.
- Veel vergunningen, en dus ook vergunningen die voor fatale termijnen in aanmerking komen, worden verstrekt in medebewind. De werkwijze die nodig is bij fatale termijnen moet tijdig worden ingebed in de werkprocessen van de vergunningverleners.

---

¹³ Bouwvergunning (licht en regulier) en Toestemming onttrekken woningen bestand sociale huursector

¹⁴ Vergunning Monumentenwet

¹⁵ Gaat om vijf vergunningstelsels uit de Mijnbouwwet en twee uit de Mededingingswet.

Hoofdstuk 7: Financiële Prikkel tegen termijnoverschrijding

7.1 Inleiding

Het kabinet heeft besloten geen financiële prikkels in te voeren tegen termijnoverschrijding. Het voornemen om de Algemene wet bestuursrecht aan te vullen met een regeling voor direct beroep bij niet tijdig beslissen ziet het kabinet als een voldoende effectief rechtsmiddel tegen te trage besluitvorming door bestuursorganen. Het wetsvoorstel is op 23 januari 2006 bij de Tweede Kamer ingediend.¹⁶

De TK-leden Wolfsen en Luchtenveld hebben een initiatiefwetsvoorstel ingediend waarin overheidsorganen die te laat beslissen op aanvragen, na ingebrekestelling een dwangsom moeten betalen (Wetsvoorstel Dwangsom bij niet tijdig beslissen, Kamerstukken II 2004/05, 29934). Het kabinet zal naar verwachting rond het meireces op het wetsvoorstel reageren.

7.2 Beroep bij niet tijdig beslissen

Het kabinet is van plan de Algemene wet bestuursrecht aan te vullen met een regeling voor direct beroep bij niet tijdig beslissen. Dit wetsvoorstel wil burgers een effectiever rechtsmiddel bieden tegen te trage besluitvorming door bestuursorganen. Daartoe komt in de Awb een regeling die de burger in staat stelt om snel en zonder voorafgaande bezwaarschriftprocedure een uitspraak van de rechter te krijgen, wanneer een bestuursorgaan niet binnen de wettelijke termijn beslist. Voordat de belanghebbende beroep kan instellen, moet hij het bestuursorgaan schriftelijk in gebreke stellen, tenzij dit redelijkerwijs niet kan worden verlangd. De rechter behandelt het beroep in beginsel met toepassing van artikel 8:54 Awb, dus zonder zitting. Hij doet in principe binnen acht weken uitspraak en bepaalt dat het bestuursorgaan binnen twee weken alsnog een beslissing neemt. Als het bestuursorgaan na afloop van de door de rechter bepaalde termijn nog steeds niet heeft beslist, kan de belanghebbende de rechter via een eenvoudige procedure verzoeken het bestuursorgaan een dwangsom op te leggen. Daarvoor is geen griffierecht verschuldigd. Het wetsvoorstel is op 23 januari 2006 bij de Tweede Kamer ingediend (Kamerstukken II 2005/06, 30435).

7.3 Coördinatieregeling in Awb

Op basis van een voorontwerp van de commissie-Scheltema is een wetsvoorstel in voorbereiding met een coördinatieregeling en een informatieregeling voor besluiten die met elkaar samenhangen.

Voor bepaalde activiteiten heeft een ondernemer soms verschillende overheidsbesluiten nodig: vergunningen, ontheffingen, subsidiebeschikkingen e.d. De coördinatieregeling geeft regels

---

¹⁶ Kamerstukken II 2005/06, 30435

voor dergelijke situaties. De onderling samenhangende besluiten kunnen dan via één procedure gecoördineerd worden afgehandeld. De coördinatie van de Awb regelt coördinatie in algemene zin. Hierop vooruitlopend heeft het ministerie van VROM in het voorstel voor de Wet op de ruimtelijke ordening (verwachte inwerkingtreding 2007) bijvoorbeeld al een coördinatieprocedure opgenomen. Gemeenten kunnen via die regeling de voorbereiding, bekendmaking en vaststelling van samenhangende vergunningen bundelen. Er geldt dan ook één beroepsprocedure.

Hoofdstuk 8: Leges

8.1. Inleiding

Begin 2006 is onderzoek uitgevoerd onder de naam “Inventarisatie en Analyse Leges”¹⁷. Het onderzoek heeft zich gericht op alle overheidsinstanties die leges in rekening brengen (Rijk, Zelfstandige Bestuursorganen (ZBO's), provincies, gemeenten en waterschappen) en had enerzijds als doel om inzicht te krijgen in de factoren die bepalend zijn voor de hoogte van leges. Hierbij is aandacht besteed aan thema's als transparantie van de tariefberekening en kruissubsidiëring. Het rapport beschrijft een aantal scenario's binnen twee oplossingsrichtingen te weten het afschaffen van leges en het vergroten van de transparantie in de berekening van de legestarieven. In de klankbordgroep bij dit onderzoek waren vertegenwoordigd: ministeries BZK, FIN en EZ; VNO-NCW; MKB-NL; VNG; IPO en UvW.

8.2 Onderzoekresultaten

De conclusies van het onderzoek zijn:

De totale legesopbrengst van de Nederlandse overheid is geraamd op 1.1 mld. euro per jaar.

De leges van het Rijk en ZBO's worden geraamd op ca. 550 mln. euro. Voor medeoverheden is dit ca. 584 mln. euro. Het merendeel hiervan is van gemeenten (ca. 577 mln. euro).

Over toepassing van het profijtbeginsel bestaat discussie.

Deze discussie spitst zich met name toe op wat als individueel profijt en wat als algemeen belang van vergunningverlening kan worden gezien.

Inzicht in de kosten op het niveau van individuele legesfeiten is over het algemeen beperkt aanwezig

Binnen het Rijk en de medeoverheden lopen verschillende initiatieven om de kosten op het niveau van individuele legesfeiten beter inzichtelijk te maken. Het inzicht bij ZBO's is beter ontwikkeld.

Er wordt geen winst gemaakt met leges. De totale opbrengst op het niveau van de legesverordening is niet kostendekkend. Aangetroffen percentages variëren van 30- 80%
Overheden maken bij het vaststellen van tarieven gebruik van conservatieve ramingen.

---

¹⁷ Inventarisatie en Analyse Leges, SIRA Consulting, 5 april 2006, in volledige vorm op www.vereenvoudingvergunningen.nl

Wanneer geen inzicht bestaat in de kostprijs op het niveau van individuele legesfeiten, wordt veelal uitgegaan van de laagste bekende kostprijs. Deze conclusie is in lijn met eerder uitgevoerd onderzoek.

De legestarieven per legesfeit variëren van minder tot meer dan maximaal kostendekkend.

Meer dan maximaal kostendekkende leges brengen meer op dan de geraamde kosten. Met name, als gevolg van de tariefstellingsgrondslag, bij bouwleges voor grote bouwprojecten.

Met name bij medeoverheden wordt de hoogte van de legestarieven bepaald door een aanpassing van in het verleden berekende legestarieven voor inflatiecorrectie.

Hieraan ligt dan geen actuele kostenberekening ten grondslag. De achterliggende berekening van legestarieven is over het algemeen niet meer bekend.

Kruissubsidiëring is wettelijk toegestaan en komt in de drie genoemde vormen algemeen voor bij alle overheden. De mate en vorm waarin verschilt echter per organisatie.

De meest voorkomende vorm is kruissubsidiëring vanuit algemene middelen en/of andere belastingen. Daarnaast komt kruissubsidiëring voor tussen en binnen groepen legesfeiten.

Transparantie in de tariefstelling is beperkt, positieve uitzonderingen daargelaten.

Transparantie is in beperkte mate aangetroffen, mede door beperkt inzicht in de kosten op het niveau van individuele legesfeiten. Ook ontbreken de uitgangspunten voor tariefstelling doorgaans. Met name de ZBO's vormen een uitzondering op dit punt.

De ervaringen met het afschaffen van leges zijn beperkt. Leges die centraal zijn afgeschaft, zijn milieu- en Wvo-leges. Enkele waterschappen hebben alle leges afgeschaft.

Provincies en gemeenten zijn gecompenseerd door het Rijk. Waterschappen hebben de tarieven van de heffingen verhoogd. Het afschaffen van de leges heeft in deze gevallen niet geleid tot merkbare toename van het aantal of afname van de kwaliteit van aanvragen.

De aanname dat leges als drempel voor een vergunningaanvraag kunnen werken, kan niet worden onderbouwd met ervaringen uit het verleden.

Het denkbeeld, met name bij gemeenten, is dat het aantal aanvragen kan toenemen als leges worden afgeschaft. Deze aanname heeft in eerste instantie betrekking op aanvragen van burgers en betreft vooral het lichtvaardig indienen van een vergunningaanvraag.

8.3 Vervolg

Het kabinet heeft besloten tot het ontwikkelen van een richtlijn voor kostendragers ter vergroting van de transparantie van leges. Het ministerie van BZK heeft het voortouw bij de verdere uitwerking. De richtlijn zal september a.s. gereed zijn, zodat gemeenten deze kunnen gebruiken bij het opstellen van de legesverordening voor 2007.

Hoofdstuk 9: Schadevergoeding

Te late besluitvorming door de overheid kan resulteren in schade voor een onderneming of een burger. In de huidige wetgeving is het verhalen van die schade op de overheid een moeilijke zaak. De Taskforce zag in het creëren van de mogelijkheid tot schadeverhaal een krachtige stimulans voor de overheid om het niet zo ver te laten komen.

In haar reactie op het advies van de Taskforce heeft het kabinet aangegeven nu nog geen oordeel te willen geven over de vraag of er maatregelen nodig zijn om verhaal van geleden schade als gevolg van te late beslissingen beter mogelijk te maken. Het kabinet wacht eerst het advies af van de studiegroep inzake schadevergoeding onder leiding van Prof. Scheltema. Het advies wordt verwacht in de tweede helft van dit jaar.

Hoofdstuk 10: Prioriteiten ICT

10.1 Inleiding

Het kabinet ziet ICT als een goede mogelijkheid om vergunningverlening te verbeteren en administratieve lasten voor burgers en bedrijven te verminderen. Het programma Elektronische Overheid¹⁸ is al behoorlijk ver in het ontwikkelen en toepassen van een aantal basisvoorzieningen, die overal binnen de overheid kunnen worden ingezet voor verbetering van de dienstverlening. Het is nu zaak dat departementen, uitvoeringsorganisaties en andere overheden aansluiten op de basisvoorzieningen¹⁹ en deze toepassen in hun dienstverleningsproducten, zoals bijvoorbeeld vergunningen.

Uiteindelijk doel is om (bijna) alle vergunningen te digitaliseren.

Nu kan natuurlijk niet alles tegelijk. Daarom moeten prioriteiten worden gesteld. Vergunningen met hoge administratieve lasten/of een hoge irritatiefactor krijgen voorrang. Bij de selectie wordt ook rekening gehouden met synergie-effecten:

- Samenhang tussen meerdere vergunningen.
- Toepassing van het vergunningstelsel bij verschillende organisaties (vaak gemeenten).
- Termijn waarop resultaat bereikt kan worden.
- Bestuurlijk draagvlak.

Op basis van deze criteria ligt het voor de hand om binnen het hele traject van vergunningverlening vooral te werken aan verbetering van de informatievoorziening en de vergunningaanvraag (dus de 'voorkant'). De basisvoorzieningen daarvoor zijn voor het grootste deel beschikbaar en het resultaat ervan is voor de vergunningaanvrager goed zichtbaar. Bovendien leert de ervaring dat op die manier vanzelf verbetering van de achterliggende processen op gang komt (verantwoordelijkheidsverdeling, harmonisatie begrippen en termijnen e.d.). In de praktijk is juist dat vaak een weerbarstige materie.

10.2 Voorstellen voor elektronische vergunningen

Uit een voorlopige inventarisatie van de toetsingsresultaten van departementen, VNG, provincies en waterschappen en uit de resultaten van de sectorprojecten komen diverse voorstellen voor digitalisering naar voren. Digitalisering van de aanvraag wordt bij ruim 250 vergunningstelsels als mogelijkheid genoemd, tegen ca. 150 voor digitalisering van de

---

¹⁸ Zie voortgangsrapportage 2 Elektronische Overheid (oktober 2005).

¹⁹ De belangrijkste basisvoorzieningen zijn de basisregisters (bedrijven en instellingen, gebouwen, personen, kaarten), het burgerservicenummer, Bedrijven-identificatienummer, DigiD en eNIK, het bedrijvenloket, eformulierenvoorziening en het digitaal omgevingsloket. Deze basisvoorzieningen kunnen deels worden ingezet voor verbetering van processen in de frontoffice en direct zichtbaar zijn voor burger en bedrijf. Andere basisvoorzieningen zijn ondersteunend aan het proces: onzichtbaar, maar (indirect) merkbaar.

vergunningverlening. Zomer 2006 zal op basis van deze inventarisatie een prioriteitenlijst worden vastgesteld die zijn vertaling krijgt in een plan van aanpak. Als het gaat om concrete activiteiten dan wordt in eerste instantie gedacht aan digitalisering van de horecavergunningsaanvraag, de integrale evenementenvergunning en de realisatie van het omgevingsloket, waaraan de omgevingsvergunning en de watervergunning gekoppeld worden.

10.3 Samenwerking

Het kabinet heeft flinke ambities met vergunningen maar kan deze vanwege de autonomie niet zomaar doorvertalen naar gemeentelijk en provinciaal beleid. Decentrale overheden kunnen zelf beslissen hoe zij digitalisering vorm willen geven.

Zo gebeurt het nogal eens dat gemeenten of provincies zelf het wiel uitvinden voor een probleem waarvoor een andere organisatie al een bruikbare oplossing heeft gevonden.

Hoe mooi keuzevrijheid ook is, op deze manier is staat op gespannen voet met de doelstelling om samen problemen rond vergunningverlening snel en krachtig aan te pakken. In de praktijk zien we overigens al wel – onder andere – dankzij een aantal speciaal daarop gerichte programma's zoals elektronische formulieren (eFormulieren), elektronische gemeenten (EGEM), elektronische provincie (eProvincies) en het bedrijvenloket - een tendens naar meer samenwerking en regie. Een goed voorbeeld is de samenwerking bij de ontwikkeling en uitvoering van het digitale bouwloket (zie kader hieronder).

Digitaal Bouwloket: voordeel voor aanvrager en overheidsinstantie

Het Digitaal Bouwloket maakt het mogelijk bouw aanvragen met bijbehorende tekeningen en berekeningen digitaal in te dienen. Alle documenten die in de loop van de procedure ontstaan worden digitaal aangemaakt en opgeslagen. Zo ontstaat een volledig digitaal dossier, dat verschillende partijen onafhankelijk van tijd en plaats kunnen inzien. Daarbij is ook een automatische bewaking van de wettelijke termijnen ingebouwd. Aanvrager én overheidsorganisaties hebben hier (financieel) voordeel van, bijvoorbeeld doordat de doorlooptijd van een aanvraag flink wordt verkort. Het Digitaal Bouwloket is een gezamenlijke dienst, ontwikkeld door negen gemeenten, het ministerie van VROM en de programma's EGEM en eFormulieren bij ICTU. Vanaf maart 2006 doen de negen gemeenten ervaring op. Naar verwachting zullen in de tweede helft van 2006 meer gemeenten aansluiten op het Digitaal Bouwloket

10.4 Versterking regie

Op rijksniveau is de regiefunctie op het gebied van de elektronische overheid in 2005 versterkt. In opdracht van het ministerie van BZK is eind 2005 een onderzoek afgerond naar de mogelijkheid om de regie op de toepassing van de basisvoorzieningen ELO in dienstverlening te verbeteren. Daarnaast is onderzoek gedaan naar het absorptievermogen van gemeenten. Het

onderzoek laat zien hoe en in welk tempo gemeenten in staat zijn vernieuwing in hun dienstverlening te integreren.

Het blijkt dat de doelstellingen van het kabinet beter moeten aansluiten bij de mogelijkheden en de ambities van de decentrale overheden. Het gebeurt nu te vaak dat nieuwe initiatieven van bijvoorbeeld de rijksoverheid niet aansluiten bij activiteiten van decentrale overheden. In de praktijk moeten zij dan de ingeslagen koers wijzigen.

Op 18 april jl. hebben in het Overhedenoverleg rijk en medeoverheden een gezamenlijke verklaring ondertekend waarin prioriteiten t.a.v. elektronische dienstverlening zijn gesteld en werkafspraken zijn gemaakt om tot invoering te komen. Een en ander is in een uitvoeringsagenda vastgelegd.

Vanuit het project Vereenvoudiging Vergunningen zijn de volgende zaken van belang:

- De Regiegroep maakt werkafspraken over planning van aansluiting van gemeenten, provincies en waterschappen. In principe moet aansluiting plaatsvinden binnen twee jaar na het instellen van de basisvoorziening. Daarbij moet worden voorkomen dat overheden eigen voorzieningen ontwikkelen, die als twee druppels water lijken op de basisvoorzieningen.
- Medeoverheden krijgen steun bij de toepassing van de basisvoorzieningen, bijvoorbeeld door iTeams. Deze teams gaan met de overheidsorganisaties afspraken maken over planning en inhoudelijke focus (welke transacties met voorrang digitaliseren) en over het toepassen van generieke oplossingen die elders (met overheidsmiddelen) al zijn ontwikkeld (best practices).

De afspraken die in het Overhedenoverleg zijn gemaakt over elektronische dienstverlening laten zien dat gemeenten en provincies actief meewerken aan het bereiken van de doelstellingen gericht op vermindering van regeldruk en administratieve lasten. Het bestuurlijk kader wordt vastgesteld en bewaakt in het Overhedenoverleg dat onder voorzitterschap staat van de minister-president en waaraan ook de minister van BVK en de voorzitters van VNG, IPO en Unie van waterschappen deelnemen. Het uitvoeren van werkafspraken en het tot stand brengen van een gemeenschappelijke visie lopen via de bestaande Regiegroep ICT en Overheid (overlegkader voor BZK en VNG over de elektronische overheid) die wordt uitgebreid met vertegenwoordigers van andere departementen (zoals AZ, EZ, VROM en SZW) en vertegenwoordigers op voordracht van Interprovinciaal Overleg en Unie van Waterschappen.

Met deze aanpak wordt op bestuurlijk en ambtelijk niveau de regie op het gebied van elektronische overheid versterkt.

Hoofdstuk 11 Vermindering last Habitatvergunningen

Het kabinet heeft zich ten doel gesteld alle middelen te benutten die voorkomen dat ondernemers kosten moeten maken voor het verzamelen van gegevens voor habitatvergunningen waarover de overheid al anderszins beschikt. Daartoe is een voorstel opgenomen in het rapport Lastenvermindering ‘habitat-toetsen’.
(zie www.veroeenvoudigingvergunningen.nl/)

‘Habitat-toetsen’ zijn verplicht vanuit Europees recht en kunnen dan ook niet worden afgeschaft. Er zijn echter al verschillende voorstellen voor maatregelen waardoor bedrijven makkelijker met de Habitat-toetsen kunnen omgaan. Een aantal voorbeelden:

- De verklaring van geen bedenkingen wordt gekoppeld aan de omgevingsvergunning.
- Via beheersplannen en overeengekomen gedragscodes kunnen bepaalde economische activiteiten toch worden toegestaan;
- Door uit te gaan van een ‘leefgebiedenbenadering’ waarbij de instandhouding van een bedreigde en wettelijk beschermde soort gegarandeerd is, is sprake van meer duidelijkheid voor de ondernemers.

Daarnaast wordt een ‘Gegevensautoriteit Natuur’ geïntroduceerd. Deze autoriteit kan kwalitatief en kwantitatief een belangrijke coördinerende rol gaan spelen bij de gegevensvoorziening over natuur. De Gegevensautoriteit Natuur gaat onder andere:

- Een systeem voor kwaliteitsborging en een aantal protocollen opstellen. Daardoor zal de kwaliteit verbeteren van de natuurgegevens die de betrokken (vrijwilligers)organisaties verzamelen en bewerken.
- Nieuwe meetnetten in het leven roepen, naast het voortzetten en waar nodig uitbreiden van bestaande meetnetten, zoals bijvoorbeeld het Netwerk Ecologische Monitoring (NEM). Alles met als doel ervoor te zorgen dat gegevens op tijd beschikbaar zijn.
- Een inhaalslag voor verspreidingsgegevens starten. Daarmee komen gegevens beschikbaar over de aan- of afwezigheid van beschermde dier- en plantensoorten in gebieden waar voor de komende vijf jaar ruimtelijke ingrepen gepland zijn. Met de ondersteuning vanuit de bouwsector die bereid is ‘per tik’ te betalen, is een aanmerkelijke administratieve lastenverlichting te behalen voor bedrijven in het landelijk gebied.

Op die manier kan de Gegevensautoriteit Natuur kwaliteit, betrouwbaarheid en tijdige beschikbaarheid van natuurgegevens aansturen. Dat zal de onderbouwing van vergunningsaanvragen en- beoordelingen (‘habitat-toetsen’) ten goede komen. Het (bouw)bedrijfsleven heeft al herhaaldelijk aangegeven grote moeite te hebben met het voldoen aan de eisen van de Flora- en faunawet (en vanaf 1 januari 2006 ook de Natuurbeschermingswet).

Dat heeft aan de ene kant te maken met onbekendheid met de precieze gevolgen van de regelgeving. Goede voorlichting is dus essentieel. Anderzijds komt het door het ontbreken van adequate informatie over het maken van een goed plan en het verkrijgen van de vereiste vergunningen en ontheffingen. Om die redenen wordt de administratieve belasting ten gevolge van de natuurwetgeving als onevenredig hoog ervaren.

In 2005 vonden er rond de 1.200 onderzoeken plaats naar de beschermde soorten of gebieden. Het aantal bouwvergunningen is op jaarbasis 70.000. Naar schatting zal er in de toekomst voor gemiddeld 2.000 tot 3.000 bouwprojecten natuuronderzoek nodig zijn om op een goede manier rekening te houden met flora en fauna. Structurele verbetering van de informatievoorziening rond de toepassing van de Vogel- en Habitatrichtlijn kan een besparing voor het bedrijfsleven opleveren van tenminste 30 mln. euro per jaar. Die besparing vloeit voort uit het eenvoudiger inwinnen van gegevens en uit verkorting van de doorlooptijden bij procedures voor vergunning en ontheffing. Een publieke investering lijkt de meest geschikte manier om de Vogel- en Habitatrichtlijn aan te pakken. Dat is efficiënter en effectiever dan bedrijven op eigen kracht informatie te laten verzamelen om invulling te geven aan de bouwopgave.

De Gegevensautoriteit Natuur zal de kwaliteit en betrouwbaarheid van natuurgegevens alsmede de tijdige beschikbaarheid van die gegevens aansturen, onder meer ten behoeve van de onderbouwing van vergunningsaanvragen en- beoordelingen ('habitat'-toetsen). LNV zal uitwerking geven aan bovenstaande en de nodige stappen zetten om een en ander per 1 januari 2007 te kunnen realiseren.